

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ
عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّيِّبِينَ

MAKTABAH
JAFARIYAH
Knowledge & Research Academy

કિતાબનું નામ : આદાબે અઝાદારી آداب عزاداری

માર્ગદર્શન : પીર સૈયદ મોહમદ મુજાહિદદુસૈન જફરી (મદ્રાસલુલ આલી)

સહાયક : મોલવી હાશમભાઈ ગાંધી (કિસીમ્પા)

સંકલન : મોલવી ખાદિમદુસૈન એસ. પટેલ (મોલીપુર)

મોલવી મોહસિનઅલી એચ. મસી (મોલીપુર)

મોલવી અબ્બાસઅલી જી. સલેમા (હરિપુરા)

મોલવી મોહમદહસન આઈ. ખાલુશીયા (કનાઈ)

મોલવી મોહમદઅલી એચ. પરબડીયા (વાસાણનું પરું)

મોલવી અકબરઅલી એચ. આગલોડીયા (ઈલોલ ત.)

મોલવી આબિદુસૈન આઈ. સુથાર (શેખપુર)

મોલવી હસનઅલી એસ. મોમિન (કઠોર)

મોમિન ઈસ્તિયાકઅલી એમ. (ધોળકા)

મોમિન મીકદાદઅલી આઈ. રામસડા (કિસીમ્પા)

પ્રુફ રિડીંગ : મોમિન કાસમભાઈ આઈ. વિજાપુરા (મહેરપુરા)

મોલવી કમ્બરઅલી એસ. દાવડા (કાટવાડ)

મોમિન મોહસિનઅલી વી. કોજર (જફરીપુરા)

પ્રકાશક : મક્તબા જફરીયા

નોલેજ એન્ડ રિસર્ચ અકેડમી, સેદ્રાણા

પ્રથમ આવૃત્તિ : નવેમ્બર, 2013, હિ.સ. 1434

પ્રત : 3000

મુખપૃષ્ઠ સજવટ : મોમિન શબ્બીરઅલી જી. રેવાસીયા (જેઠીપુરા)

ડિઝાઈન : મોમિન એહમદઅબ્બાસ આઈ. બાલવા (સેદ્રાણા)

મુદ્રણ સ્થાન : નવજીવન પ્રિન્ટીંગ પ્રેસ, કેસરપુરા. 9909349592

અનુક્રમણિકા

અ.નં.	વિષય	પે.નં.
1	માહે મોહરમની ફઝીલત અને ટૂંકી રૂપરેખા	7
	સબીલે હુસૈન	9
	માહે મોહરમમાં કરવાનાં મુસ્તહબ કાર્યો	10
	ફાકા કરવાની રીત	12
2	પહેલી મોહરમ (ચાંદરાત)	13
	મજલિસ વિષે	13
	પહેલી મોહરમની મજલિસોમાં મસાએબ નીચેના વિષયો ઉપર પઢી શકાય.	13
	પહેલી મોહરમની રાતના આમાલ	14
	પહેલી મોહરમના દિવસના આમાલ	16
3	બીજી મોહરમ	19
	મજલિસ વિષે	19
	બીજી મોહરમની મજલિસોમાં મસાએબ નીચેના વિષયો ઉપર પઢી શકાય.	19
4	ત્રીજી મોહરમ	20
	મજલિસ વિષે	20
	ત્રીજી મોહરમની મજલિસોમાં મસાએબ નીચેના વિષયો ઉપર પઢી શકાય.	20
5	ચોથી મોહરમ	21
	મજલિસ વિષે	21

અ.નં.	વિષય	પે.નં.
	ચોથી મોડર્નની મજલિસોમાં મસાએબ નીચેના વિષયો ઉપર પઢી શકાય.	21
6	પાંચમી મોડર્ન	22
	મજલિસ વિષે	22
	પાંચમી મોડર્નની મજલિસોમાં મસાએબ નીચેના વિષયો ઉપર પઢી શકાય.	22
7	છઠ્ઠી મોડર્ન	23
	મજલિસ વિષે	23
	છઠ્ઠી મોડર્નની મજલિસોમાં મસાએબ નીચેના વિષયો ઉપર પઢી શકાય.	23
8	સાતમી મોડર્ન	24
	મજલિસ વિષે	24
	સાતમી મોડર્નની મજલિસોમાં મસાએબ નીચેના વિષયો ઉપર પઢી શકાય.	24
	હઝરત અબ્બાસ અલમદાર (અ.)ના જુલૂસની સમજૂતી.	25
9	આઠમી મોડર્ન	28
	જનાબે કાસિમ (અ.)ના અલમ મુબારક માટે અને જુલૂસ દરમિયાન જરૂરી વસ્તુઓ.	28
	મજલિસ વિષે	28
	આઠમી મોડર્નની મજલિસોમાં મસાએબ નીચેના વિષયો ઉપર પઢી શકાય.	29

અ.નં.	વિષય	પે.નં.
	જનાબે કાસિમ (અ.)ના જુલૂસની સમજૂતી.	29
	જનાબે કાસિમ (અ.)ની મન્નત (નઝ) માનવાની અને પૂરી કરવાની રીત	31
	જનાબે કાસિમ (અ.)ની મન્નત (નઝ) તથા અન્ય દિવસોની મન્નતના મસઅલા	34
10	નવમી મોહર્રમ	43
	મજલિસ વિષે	43
	નવમી મોહર્રમની મજલિસોમાં મસાએબ નીચેના વિષયો ઉપર પઢી શકાય.	43
	નવમી મોહર્રમના દિવસે ઝરીહ મુબારકને મૂળ જગ્યાએથી જાહેરમાં તખ્ત ઉપર લાવવા વિષે	43
11	દસમી મોહર્રમ	45
	મજલિસ વિષે	45
	દસમી મોહર્રમની મજલિસોમાં મસાએબ નીચેના વિષયો ઉપર પઢી શકાય.	45
	દસમી મોહર્રમની રાતના જુલૂસની સમજૂતી	46
	આશૂરાની રાત (મોહર્રમની દસમી રાત)ના આમાલ	48
	આશૂરાનો દિવસ	51
	દસમી મોહર્રમના દિવસના જુલૂસની સમજૂતી	53
	આશૂરા (દસમી મોહર્રમ)ના દિવસના આમાલ	56
12	અગિયારમી મોહર્રમ (શામે ગરીબાં)	67

અ.નં.	વિષય	પે.નં.
	મજલિસ વિષે	67
	અગિયારમી મોહરમની મજલિસોમાં મસાએબ નીચેના વિષયો ઉપર પઢી શકાય.	67
13	બારમી મોહરમ	69
	મજલિસ વિષે	69
	બારમી મોહરમની મજલિસોમાં મસાએબ નીચેના વિષયો ઉપર પઢી શકાય.	69
	શોહદાએ કરબલાની ઝિયારતની સમજૂતી	70
14	ત્રીજી સફરના આમાલ	71
15	ચહેલુમ	72
	મજલિસ વિષે	72
	ચહેલુમની મજલિસમાં મસાએબ નીચેના વિષયો ઉપર પઢી શકાય.	72
	ચહેલુમના દિવસના જુલૂસની સમજૂતી	73
	ચહેલુમના દિવસના આમાલ	75
16	ઝિયારતે શોહદાએ કરબલા	80
17	પરિશિષ્ટ-૧	
	તેરમી મોહરમથી ચહેલુમ સુધીની મજલિસોમાં મસાએબ નીચેના વિષયો ઉપર પઢી શકાય.	81
18	પરિશિષ્ટ-૨	
	તારીખ અને મસાએબના હવાલાની કિતાબોની યાદી	84

માહે મોહર્રમની ફઝીલત અને ટૂંકી રૂપરેખા

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

મોહર્રમનો મહિનો ઈમામ હુસૈન (અ.)ની કુરબાનીનો મહિનો છે કે જેનો શોક બધા અંબિયાને થયો છે. આ મહિનામાં શોકની મજલિસો અને અઈમ્મા (અ.)ની આજ્ઞાઓનો પ્રચાર અને પ્રસાર થાય તે માટે મોમિનીન અને મોમિનાતે એકત્ર થઈને ઝિક્રે હુસૈન કરવો જોઈએ, શોકનાં કાળાં કપડાં પહેરવાં જોઈએ, ઈમામ હુસૈન (અ.)નો ગમ મનાવવો જોઈએ, માતમદારી કરવી જોઈએ અને આ દિવસો દરમિયાન જે પણ વિશેષ નમાઝો, દુઆઓ અને ઝિયારતો પઢવાની હોય છે તે પઢવી જોઈએ. હદીસમાં આવ્યું છે કે :

وَعَنِ الرِّضَا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) قَالَ ، كَانَ أَبِي صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ إِذْ دَخَلَ شَهْرُ الْمُحَرَّمِ لَمْ يَرْضَ حَاجِكًا وَكَانَتْ كَابَتُهُ تَغْلِبُ عَلَيْهِ حَتَّى يَمُضِيَ مِنْهُ عَشْرَةُ أَيَّامٍ فَإِذَا كَانَ الْيَوْمَ الْعَاشِرَ كَانَ ذَلِكَ الْيَوْمُ يَوْمَ مُصِيبَتِهِ وَحُزْنِهِ وَبُكَائِهِ وَيَقُولُ هَذَا الْيَوْمَ الَّذِي قُتِلَ فِيهِ الْحُسَيْنُ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)

(હઝરત ઈમામ રઝા (અ.) ફરમાવે છે કે, “જ્યારે મોહર્રમનો મહિનો

આવતો હતો ત્યારે મારા પિદરે બુઝુર્ગવાર ઈમામ મૂસા કાઝિમ (અ.)ને કોઈ માણસ હસતા જોતો ન હતો. અને આપ પર હંમેશાં શોક અને ગમ છવાયેલો રહેતો હતો એટલે સુધી કે જ્યારે તે મહિનાના દસ દિવસ પસાર થતા અને દસમો દિવસ આવતો તો તે દિવસ આપની મુસીબત અને દુઃખ અને રુદનનો દિવસ બની જતો. અને આપ ફરમાવતા હતા કે આ એ દિવસ છે કે જેમાં હુસૈન (અ.)ને કતલ કરવામાં આવ્યા હતા.”)

હઝરત ઈમામ હુસૈન (અ.)નો ગમ મનાવવા માટે આપણે દરરોજ રાત્રે તેમજ દિવસે સમયાનુસાર મજલિસનું આયોજન કરવું જોઈએ જેમાં પીર મશાયખ બાવા (ર.અ.)ની કિતાબ મક્તૂલનામાનાં બયાનો તેમજ ઈમામ હુસૈન (અ.) અને શહીદોએ આપેલી કુરબાનીનો મક્સદ અને તેમાંથી મળતો બોધપાઠ, વગેરે બયાન કરવો જોઈએ, અને સાથે સાથે હકીકતની ઝાંખી કરાવે તેવા મસાએબ વર્ણવવા જોઈએ.

મજલિસ પછી માતમ કરવી જોઈએ. આ માતમમાં બધા અઝાદારો સ્વેચ્છાએ જોડાઈ શકે છે. જે કોઈ જોડાઈ શકવા લાચાર હોય તો કોઈ વાંધો નથી. નોબતની માતમ ઈમામ હુસૈન (અ.)ના ઝિક્કનું પ્રતીક હોઈ તેની અદબ અને એહતેરામ જળવાઈ રહે તેની કાળજી રાખવી જોઈએ.

દરરોજ રાત્રે તેમજ દિવસે મજલિસ અને માતમ એવી રીતે કરવી કે ગામ કે શહેરમાં રહેતા અન્ય લોકોને પરેશાની પણ ન થાય અને હઝરત ઈમામ હુસૈન (અ.)નો પયગામ પણ તેમના સુધી પહોંચી જાય.

જે લોકોએ પોતપોતાના ઘરોમાં મજલિસ રાખવી હોય તેઓ રાખી શકે છે, પરંતુ તેવી મજલિસ ઘરના સભ્યોએ જ પઢવી.

સબીલે હુસૈન :

હઝરત ઈમામ હુસૈન (અ.)ના ગમથી જોડાયેલી મજલિસ, માતમ, જુલૂસ, વગેરે જેવી તમામ બાબતો કરબલાવાળાઓને પુરસો આપવાની સાથે, તેમના પયગામના ઈઝહાર જોડે નિસ્બત ધરાવે છે. એવી જ રીતે ‘સબીલે હુસૈન’ ફક્ત મોહર્રમના મહિનામાં અઝાદારો માટે માત્ર પાણી અથવા શરબતની વ્યવસ્થા કરવી, એવા સંકુચિત અર્થ સાથે સંબંધ નથી ધરાવતી, બલ્કે ‘સબીલ’ એટલે રસ્તો અને ‘સબીલે હુસૈન’ એટલે હુસૈનનો રસ્તો, આ શબ્દનો અર્થ જ આપણને તેની વિશાળતા સમજાવે છે. અને તેનો બહોળો અર્થ થાય છે હુસૈની રસ્તો અપનાવવો કે જેમાં હુસૈનીયતની ઝાંખીની સાથે સાથે અઝાદારો ઉપરાંત આમજનતા માટે પણ સખાવત હોય.

આમ મોહર્રમમાં આપણે ‘સબીલે હુસૈન’ના મકસદને સમજીને તેમાં

રાખવામાં આવતી વસ્તુઓમાં પાણી, શરબત, દૂધનું નિયાઝ ઉપરાંત ચા, જ્યૂસ, સૂકો નાસ્તો અથવા એવું રાંધેલું નિયાઝ કે જેમાં અઝાદારો ઉપરાંત આમજનતાને પણ તેનો લાભ મળતો હોય, તેમજ પુસ્તિકાઓ, એવું સાહિત્ય કે જેમાં ઈમામ હુસૈન (અ.)નાં બોધવચનો, સુવાક્યોનો સંગ્રહ, ઈમામ હુસૈન (અ.)ના જીવનના પ્રસંગોનો સંગ્રહ, મા'સૂમીન (અ.)ની અહાદીસનો સંગ્રહ, અઝાદારી વિષેની અહાદીસનો સંગ્રહ, પસંદ કરેલી શાયરીઓનો સંગ્રહ, પરધર્મના મહાનુભાવોએ ઈમામ હુસૈન (અ.)ને આપેલ શ્રદ્ધાંજલિઓનો સંગ્રહ અને ઈમામ હુસૈન (અ.) ઉપર રચેલી શાયરીઓનો સંગ્રહ તેમજ હુસૈનિયત શું છે તે દર્શાવતાં (અને બદલાતાં રહે તેવાં) બેનર્સ પણ લગાવેલાં હોય તે બહેતર લેખાશે.

આ બધું ફી સબીલિલ્લાહ હોય અને માત્ર અઝાદારો માટે જ નહીં, પરંતુ આમજનતા માટે પણ હોય અને મર્યાદાને ધ્યાનમાં રાખીને આ વ્યવસ્થા સ્ત્રી પુરુષ માટે અલગ અલગ હોય એ જ વધારે સુયોગ્ય છે.

માહે મોહર્મમાં કરવાનાં મુસ્તહબ કાર્યો :

હઝરત ઈમામ હુસૈનનો ઝિક્ર કરી લીધા પછી મોહર્મના આ દિવસો દરમિયાન કેટલાંક મુસ્તહબ કાર્યો છે. જો તેને અદા કરવામાં આવે તો સવાબ છે અને ન કરવામાં આવે તો કોઈ ગુના નથી, જે નીચે પ્રમાણે છે :

وَفِي رِوَايَةٍ رِثْيَانِ بْنِ شَيْبٍ عَنِ الرِّضَا صَلَوَاتُ اللَّهِ وَسَلَامُهُ
عَلَيْهِ أَنَّهُ قَالَ: مَنْ صَامَ هَذَا الْيَوْمَ وَدَعَا اللَّهَ اسْتَجَابَ اللَّهُ
دُعَاءَهُ كَمَا اسْتَجَابَ لِزَكَرِيَّا

(રચ્ચાન ઈબ્ને શબીબે હઝરત ઈમામ રઝા, કે જેમના ઉપર અલ્લાહના
દુરૂદ અને સલામ થાય, તેમનાથી રિવાયત કરી છે કે, “જે માણસ
આજના દિવસે રોઝા રાખે પછી અલ્લાહથી કોઈ વસ્તુની માગણી કરે
તો અલ્લાહ તઆલા તેની દુઆ કબૂલ કરશે કે જેવી રીતે તેણે હઝરત
ઝકરિયા (અ.)ની દુઆ કબૂલ કરી હતી.”)

મોહર્રમ મહિનામાં કરવાનાં મુસ્તહબ કાર્યોની યાદી :

- * મોહર્રમના દિવસોમાં ૧ થી ૮ તારીખ સુધી રોઝા રાખવા.
- * મોહર્રમની નવમી અને દસમી તારીખે ફાકા કરવા.
- * યતીમ બાળકોના માથા પર હાથ ફેરવવો.
- * આપસમાં સુલેહ કરવી અને કરાવવી.
- * બીમારોના ખબરઅંતર પૂછવા.
- * નિયાઝ પકાવવું, જમણ રાંધીને ખેરાત કરવું.
- * આમિલ, આલિમની (એટલે કે મુરશિદની) ઝિયારત કરવી.

ફાકા કરવાની રીત :

ફાકા કરવામાં સેહરી કે નિયત હોતી નથી. ફાકામાં રોઝાની માફક કોઈ ખોરાક કે પાણી લેવામાં આવતું નથી. નિયાઝ લેવામાં પણ સંયમ જાળવવામાં આવે તો સારી બાબત છે. ફાકાનો સમય સવારથી માંડીને અસ્રના સમય સુધીનો હોય છે. અસ્રના સમયે કંઈ હાજર ન હોય તો છેવટે એક ઘૂંટડો પાણી પીને ફાકા તોડવા. મુસ્તહબ છે કે જે પાણીથી ફાકો ખોલે તે પાણીમાં ચપટી ખાકે શિક્ષ ભેળવે. નવમી-દસમી તારીખે આ રીતે અલગ અલગ ફાકા કરવા જોઈએ.

પહેલી મોહરમ (ચાંદરાત)

મજલિસ વિષે :

હઝરત ઇમામ હુસૈન (અ.)નો ગમ મનાવવા માટે આપણે રાત્રે તેમજ દિવસે સમયાનુસાર મજલિસનું આયોજન કરવું જોઈએ જેમાં પીર મશાયખ બાવા (ર.અ.)ની કિતાબ મક્તૂલનામાનાં બયાનો તેમજ ઇમામ હુસૈન (અ.) અને શહીદોએ આપેલી કુરબાનીનો મકસદ અને તેમાંથી મળતો બોધપાઠ, વગેરે બયાન કરવા જોઈએ અને સાથે સાથે તેની હકીકતની ઝાંખી કરાવે તેવા મસાએબ વર્ણવવા જોઈએ.

પહેલી મોહરમની મજલિસોમાં મસાએબ નીચેના વિષયો ઉપર પઢી શકાય :

1. મદીનાનો હાકિમ અને ઇમામ હુસૈન (અ.).
2. મદીનાથી મક્કાની સફર.
3. રસૂલલ્લાહ (સ.), જનાબે ફાતેમા ઝહરા (અ.) અને ઇમામ હસન (અ.)ની કબ્રથી ઇમામ હુસૈન (અ.)ની વિદાય.
4. જનાબે ઉમ્મે સલમા સાથે ઇમામ હુસૈન (અ.)નો વાર્તાલાપ અને વિદાય.
5. જનાબે ફાતેમા સુગરા (અ.) સાથે ઇમામ હુસૈન (અ.)નો વાર્તાલાપ અને વિદાય.

6. હઝરત મુસ્લિમ ઇબ્ને અકીલ (અ.)ની રવાનગી (કૂફા તરફ).
7. હઝરત ઇમામ હુસૈન (અ.)એ બસરાના લોકોને કાગળ મોકલવો.
8. હઝરત ઇમામ હુસૈન (અ.)નો ઈરાક તરફ જવાનો નિર્ણય.
9. હઝરત ઇમામ હુસૈન (અ.)એ કૂફાવાસીઓને લખેલો કાગળ.
10. હઝરત ઇમામ હુસૈન (અ.)ને મુસ્લિમ ઇબ્ને અકીલ (અ.)ની શહાદતના સમાચાર મળવા.
11. હઝરત મુસ્લિમ ઇબ્ને અકીલ (અ.) અને હાની ઇબ્ને ઉર્વા (અ.)ની શહાદત.

- મજલિસ બાદ અલમ મુબારકને બહાર લાવીને બધા લોકોને ઝિયારત કરવાની તક આપવામાં આવે.

પહેલી મોહર્રમની રાતના આમાલ :

હઝરત ઇમામ હુસૈન (અ.)નો ઝિક્ર કરી લીધા પછી પહેલી મોહર્રમની રાતના આમાલ આ પ્રમાણે બજાવી લાવવા :

(1) ૧૦૦ રકાત નમાઝ પઢે.

દરેક રકાતમાં સૂરએ હમ્દ પછી સૂરએ ઇખલાસ (કુલોવલ્લાહનો સૂરો) પઢે.

(બન્ને સૂરા એક એક વાર પઢે.)

(2) બે રકાત નમાઝ પઢે.

પહેલી રકાતમાં સૂરએ હમ્દ પછી સૂરએ અન્આમ પઢે.

બીજી રકાતમાં સૂરએ હમ્દ પછી સૂરએ યાસીન પઢે.

(3) બે રકાત નમાઝ પઢે.

આ બન્ને રકાતમાં સૂરએ હમ્દ પછી ૧૧ વખત સૂરએ ઇખ્લાસ

(કુલ્હોવલ્લાહનો સૂરો) પઢે.

(4) રસૂલલ્લાહ (સ.)એ આ રીતે બે રકાત નમાઝ પઢવાનું અને દિવસે

રોઝો રાખવાનું સૂચન કર્યું છે.

عَنِ النَّبِيِّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ) قَالَ : مَنْ أَدَّى هَذِهِ
الصَّلَاةَ فِي هَذِهِ اللَّيْلَةِ وَصَامَ صَبِيحَتَهَا وَهُوَ أَوَّلَ يَوْمٍ مِّنَ
السَّنَةِ فَهُوَ كَمَنْ يَدُومَ عَلَى الْخَيْرِ سَنَةً وَلَا يَزَالُ مُحْفُوظًا مِّنَ
السَّنَةِ إِلَى قَابِلٍ فَإِنْ مَاتَ قَبْلَ ذَلِكَ صَارَ إِلَى الْجَنَّةِ

(રિવાયત કરવામાં આવી છે નબી (સ.)થી કે આપે ફરમાવ્યું છે કે, “જોણે
આ નમાઝને આ રાત્રીમાં અદા કરી અને તેની સવારમાં રોઝો રાખ્યો,
અને આ દિવસ વર્ષનો પ્રથમ દિવસ હોય, તો તે માણસ એવો હશે કે

જોણે આખા વર્ષ દરમિયાન હંમેશાં નેકી કરી હોય, અને તે આવતા વર્ષ સુધી એ આખા વર્ષ દરમિયાન હંમેશાં સુરક્ષિત રહેશે. અને જો તે તેના પહેલાં મૃત્યુ પાળે પામે તો સીધો જન્નતમાં પહોંચશે.”)

નોંધ : ઉપરના આમાલમાંથી જેટલી હદે શક્ય હોય તેટલી હદે બજાવી લાવવા જોઈએ.

પહેલી મોહર્રમના દિવસના આમાલ :

હઝરત ઈમામ રઝા (અ.)થી મન્કૂલ છે કે રસૂલે ખુદા (સ.) મોહર્રમની પહેલી તારીખે બે રકાત નમાઝ પઢતા હતા અને જ્યારે નમાઝથી ફારિગ થતા તો પોતાના હાથોને આસમાનની તરફ ઊંચા કરીને આ દુઆ પઢતા હતા :

اَللّٰهُمَّ اَنْتَ الْاِلٰهُ الْقَدِيْمُ وَهٰذِهِ سَنَةٌ جَدِيْدَةٌ فَاَسْأَلُكَ فِيْهَا
الْعِصْمَةَ مِنَ الشَّيْطَانِ وَالْقُوَّةَ عَلَى هٰذِهِ النَّفْسِ الْاَمَّارَةِ
بِالسُّوْءِ وَالْاِسْتِغَالَ بِمَا يُقْرِئُنِيْ اِلَيْكَ، يَا كَرِيْمُ يَا ذَا الْجَلَالِ
وَالْاِكْرَامِ، يَا عِمَادَ مَنْ لَا عِمَادَ لَهُ، يَا ذَخِيْرَةَ مَنْ لَا ذَخِيْرَةَ لَهُ،
يَا حِزْرَ مَنْ لَا حِزْرَ لَهُ، يَا غِيَاثَ مَنْ لَا غِيَاثَ لَهُ، يَا سَنَدَ مَنْ

لَا سَدَدَ لَهُ، يَا كَنْزَ مَنْ لَا كَنْزَ لَهُ، يَا حَسَنَ الْبَلَاءِ يَا عَظِيمَ
 الرَّجَاءِ يَا عِزَّ الضُّعْفَاءِ يَا مُنْقِذَ الْغُرَقَى يَا مُنْجِيَ الْهَلَكَى
 يَا مُنْعِمُ يَا مُجِيبُ يَا مُفْضِلُ يَا مُحْسِنُ، أَنْتَ الَّذِي سَجَدَ لَكَ سَوَادُ
 اللَّيْلِ وَنُورُ النَّهَارِ وَضَوْءُ الْقَمَرِ وَشُعَاعُ الشَّمْسِ وَدَوِيُّ الْمَاءِ
 وَخَفِيفُ الشَّجَرِ، يَا اللَّهُ لَا شَرِيكَ لَكَ اللَّهُمَّ اجْعَلْنَا خَيْرًا مِمَّا
 يَظُنُّونَ وَاغْفِرْ لَنَا مَا لَا يَعْلَمُونَ وَلَا تُؤَاخِذْنَا بِمَا يَقُولُونَ
 حَسْبِيَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ،
 أَمَّا بِهِ كُلُّ مِنْ عِنْدِ رَبِّنَا وَمَا يَذْكُرُ إِلَّا أُولُوا الْأَلْبَابِ، رَبَّنَا
 لَا تَزِغْ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا وَهَبْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً إِنَّكَ
 أَنْتَ الْوَهَّابُ

(અય અલ્લાહ ! તું કદીમ ઈલાહી છે અને આ નવું વર્ષ છે. તો હું તારાથી
 તેમાં શયતાનથી પાકીઝગી માગું છું અને બૂરાઈ તરફ લઈ જનારા આ
 નફસે અમારાની સામે શક્તિ માગું છું અને જે વસ્તુ મને તારી નજીક
 કરી દે તેમાં વ્યસ્તતા માગું છું. અય કરીમ ! અય ઝુલ-જલાલે વલ
 ઈકરામ ! અય નિરાધારોના આધાર ! અય નાદારોના ખજાના ! અય
 જેની પાસે શરણ ન હોય તેનું શરણ ! અય જેની ફરિયાદ સાંભળનારો

ન હોય તેની ફરિયાદ સાંભળનારા ! અય બેસહારાઓના સહારા ! અય
 જેની પાસે સંગ્રહ ન હોય તેનો સંગ્રહ, અય સુંદર આઝમાઈશ ! અય
 મહા આશા ! અય કમજોરોની ઈજ્જત ! અય ડૂબી જનારને તારનાર !
 અય હલાક થનારને નજાત આપનાર ! અય નેઅમતો આપનાર ! અય
 સુંદરતા પ્રદાન કરનાર ! અય ફઝલ કરનાર ! અય એહસાન કરનાર !
 તું એ છે કે જેને સજ્જદો કરે છે રાતનો અંધકાર અને સવારનું અજવાળું
 અને ચાંદનો પ્રકાશ અને સૂર્યના કિરણ અને પાણીનો અવાજ અને
 ઝાડનો ખખડાટ. અય અલ્લાહ ! કોઈ તારો શરીક નથી. અય અલ્લાહ !
 આ લોકો જેવું વિચારી રહ્યા છે તેનાથી અમને સારા બનાવ, અને જે
 તેઓ નથી જાણતા તેની અમને મઝફરત આપ, અને જે કાંઈ આક્ષેપ
 તેઓ કરી રહ્યા છે તેની સજા અમને ન કરતો. મને અલ્લાહ જ કાફી
 છે. તેના સિવાય કોઈ ખુદા નથી. તેના ઉપર મને ભરોસો છે. તે અર્શો
 અઝીમનો માલિક છે. અમે તેના ઉપર ઈમાન લાવ્યા, બધું જ અમારા
 રબ તરફથી છે અને બુદ્ધિશાળીઓ સિવાય કોઈ બોધપાઠ લેતો નથી.
 અમારા રબ ! અમારી હિદાયત કરી લીધા પછી અમારા દિલોને વાંકાં
 ન થવા દે અને તારા તરફથી અમને રહેમત મોકલ. ખરેખર તું રહેમત
 મોકલનાર છે.)

બીજી મોહરમ

મજલિસ વિષે :

હઝરત ઈમામ હુસૈન (અ.)નો ગમ મનાવવા માટે આપણે રાત્રે તેમજ દિવસે સમયાનુસાર મજલિસનું આયોજન કરવું જોઈએ જેમાં પીર મશાયખ બાવા (ર.અ.)ની કિતાબ મક્તૂલનામાનાં બયાનો તેમજ ઈમામ હુસૈન (અ.) અને શહીદોએ આપેલી કુરબાનીનો મકસદ અને તેમાંથી મળતો બોધપાઠ, વગેરે બયાન કરવા જોઈએ અને સાથે સાથે તેની હકીકતની ઝાંખી કરાવે તેવા મસાએબ વર્ણવવા જોઈએ.

બીજી મોહરમની મજલિસોમાં મસાએબ નીચેના વિષયો ઉપર પઢી શકાય :

1. હઝરત મુસ્લિમ ઈબ્ને અકીલના ફરજંદોની શહાદત.
2. હઝરત ઈમામ હુસૈન (અ.)ની હુર ઈબ્ને યઝીદ સાથે રસ્તામાં મુલાકાત.
3. હઝરત ઈમામ હુસૈન (અ.)એ હુર ઈબ્ને યઝીદના લશ્કર સમક્ષ આપેલ ખુત્બો.
4. હઝરત ઈમામ હુસૈન (અ.)નું કરબલામાં આગમન.
5. યઝીદ ઈબ્ને હસીન હમ્દાનીની પાણી માટેની કોશિશ.
6. ખૈમાગાહની પાછળ ખંદક ખોદવી અને તેમાં આગ સળગાવવી.
7. હઝરત ઈમામ હુસૈન (અ.)નો બીબીઓને દિલાસો આપવો.

ત્રીજી મોહરમ

મજલિસ વિષે :

હઝરત ઇમામ હુસૈન (અ.)નો ગમ મનાવવા માટે આપણે રાત્રે તેમજ દિવસે સમયાનુસાર મજલિસનું આયોજન કરવું જોઈએ જેમાં પીર મશાયખ બાવા (ર.અ.)ની કિતાબ મક્તૂલનામાનાં બયાનો તેમજ ઇમામ હુસૈન (અ.) અને શહીદોએ આપેલી કુરબાનીનો મકસદ અને તેમાંથી મળતો બોધપાઠ, વગેરે બયાન કરવા જોઈએ અને સાથે સાથે તેની હકીકતની ઝાંખી કરાવે તેવા મસાએબ વર્ણવવા જોઈએ.

ત્રીજી મોહરમની મજલિસોમાં મસાએબ આ બધા વિષયો ઉપર પઢી શકાય છે :

1. જંગની પરિસ્થિતિ અને હુર ઇબ્ને યઝીદનું ઇમામ હુસૈન (અ.)થી મળવું.
2. હુર ઇબ્ને યઝીદનું ઇમામ હુસૈન (અ.)ની પાસે રજૂ થવું અને તેમની શહાદત.
3. હુર ઇબ્ને યઝીદના ફરજંદની શહાદત.
4. અબ્દુલ્લાહ ઇબ્ને ઉમૈર કલ્બીની શહાદત.
5. બુરૈર ઇબ્ને હુઝૈરની શહાદત.
6. અમ્ર ઇબ્ને કુરતા અન્સારીની શહાદત.
7. નાફેઅ ઇબ્ને હિલાલની શહાદત.
8. અબ્દુલ્લાહ અને અબ્દુર્રહમાન ગફરૈનની શહાદત.

ચોથી મોહરમ

મજલિસ વિષે :

હઝરત ઈમામ હુસૈન (અ.)નો ગમ મનાવવા માટે આપણે રાત્રે તેમજ દિવસે સમયાનુસાર મજલિસનું આયોજન કરવું જોઈએ જેમાં પીર મશાયખ બાવા (ર.અ.)ની કિતાબ મક્તૂલનામાનાં બયાનો તેમજ ઈમામ હુસૈન (અ.) અને શહીદોએ આપેલી કુરબાનીનો મકસદ અને તેમાંથી મળતો બોધપાઠ, વગેરે બયાન કરવા જોઈએ અને સાથે સાથે તેની હકીકતની ઝાંખી કરાવે તેવા મસાએબ વર્ણવવા જોઈએ.

ચોથી મોહરમની મજલિસોમાં મસાએબ નીચેના વિષયો ઉપર પઢી શકાય :

1. હબીબ ઈબ્ને મઝાહિરનું બની અસદના કબીલાને બોલાવવું.
2. શિમ્રનું કરબલા પહોંચવું અને તેનાં કરતૂતો.
3. હબીબ ઈબ્ને મઝાહિરની શહાદત.
4. મુસ્લિમ ઈબ્ને અવસજની શહાદત.
5. મુસ્લિમ ઈબ્ને અવસજના ફરઝંદની શહાદત.

પાંચમી મોહરમ

મજલિસ વિષે :

હઝરત ઈમામ હુસૈન (અ.)નો ગમ મનાવવા માટે આપણે રાત્રે તેમજ દિવસે સમયાનુસાર મજલિસનું આયોજન કરવું જોઈએ જેમાં પીર મશાયખ બાવા (ર.અ.)ની કિતાબ મક્તૂલનામાનાં બયાનો તેમજ ઈમામ હુસૈન (અ.) અને શહીદોએ આપેલી કુરબાનીનો મકસદ અને તેમાંથી મળતો બોધપાઠ, વગેરે બયાન કરવા જોઈએ અને સાથે સાથે તેની હકીકતની ઝાંખી કરાવે તેવા મસાએબ વર્ણવવા જોઈએ.

પાંચમી મોહરમની મજલિસોમાં મસાએબ નીચેના વિષયો ઉપર પઢી

શકાય :

1. હંઝલા ઈબ્ને અસઅદ શબામીની શહાદત.
2. શવઝિબ અને આબિસની શહાદત.
3. જહોન ગુલામની શહાદત.
4. અબૂ શઅસા કંદીની શહાદત.
5. સઈદ ઈબ્ને અમ્રની શહાદત.
6. ઝુહૈર ઈબ્ને કૈનની શહાદત.

મોહર્રમ – ૬

મજલિસ વિષે :

હઝરત ઈમામ હુસૈન (અ.)નો ગમ મનાવવા માટે આપણે રાત્રે તેમજ દિવસે સમયાનુસાર મજલિસનું આયોજન કરવું જોઈએ જેમાં પીર મશાયખ બાવા (ર.અ.)ની કિતાબ મક્તૂલનામાનાં બયાનો તેમજ ઈમામ હુસૈન (અ.) અને શહીદોએ આપેલી કુરબાનીનો મક્સદ અને તેમાંથી મળતો બોધપાઠ, વગેરે બયાન કરવા જોઈએ અને સાથે સાથે તેની હકીકતની ઝાંખી કરાવે તેવા મસાએબ વર્ણવવા જોઈએ.

છઠ્ઠી મોહર્રમની મજલિસોમાં મસાએબ નીચેના વિષયો ઉપર પઢી શકાય :

1. અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને મુસ્લિમની શહાદત.
2. વહબ કલ્બીની શહાદત.
3. ઔનો મોહમ્મદની શહાદત.

સાતમી મોહરમ

મજલિસ વિષે :

હઝરત ઈમામ હુસૈન (અ.)નો ગમ મનાવવા માટે આપણે રાત્રે તેમજ દિવસે સમયાનુસાર મજલિસનું આયોજન કરવું જોઈએ જેમાં પીર મશાયખ બાવા (ર.અ.)ની કિતાબ મક્તૂલનામાનાં બયાનો તેમજ ઈમામ હુસૈન (અ.) અને શહીદોએ આપેલી કુરબાનીનો મકસદ અને તેમાંથી મળતો બોધપાઠ, વગેરે બયાન કરવા જોઈએ અને સાથે સાથે તેની હકીકતની ઝાંખી કરાવે તેવા મસાએબ વર્ણવવા જોઈએ.

સાતમી મોહરમની મજલિસોમાં મસાએબ નીચેના વિષયો ઉપર પઢી

શકાય :

1. અબ્દુલ્લાહ અકબર ઈબ્ને અકીલની શહાદત અને મોહમ્મદ ઈબ્ને અબૂ સઈદ ઈબ્ને અકીલની શહાદત.
2. અબ્દુર્રહમાન ઈબ્ને અકીલ અને જફર ઈબ્ને અકીલની શહાદત.
3. હઝરત અલી (અ.)ના ફરઝંદોની શહાદત.
4. હઝરત અબ્બાસ અલમદાર (અ.)ની શહાદત.

હઝરત અબ્બાસ અલમદાર (અ.)ના જુલૂસની સમજૂતી :

- ઝોહરૈન પછી મજલિસમાં મસાએબ પૂરા થાય કે તરત જ લોકો માતમ કરતા કરતા પોતાની જગ્યાએથી ઊભા થાય અને મજલિસની જગ્યાએ પહેલાંથી લાવીને મૂકેલા અલમને ઉઠાવીને ગમની સાથે જુલૂસમાં શામેલ થઈ જાય. નૌહાનું માતમ જુલૂસમાં જ કરવામાં આવે. જુલૂસ થોડું આગળ પહોંચે ત્યારે નિયાઝની વહેંચણી કરી શકાય.
- હઝરત અબ્બાસ અલમદાર (અ.)ના જુલૂસમાં એક માણસ અલમ મુબારકની આગળ આગળ પાણીથી ભરેલી ‘મશ્કે સકીના’ ખભા ઉપર લટકાવીને ચાલે એ બહેતર છે. મશ્કમાંથી રસ્તા ઉપર પાણી પડતું હોવું જોઈએ, પરંતુ રસ્તા ઉપર કાદવ ન થાય તેટલા જ પ્રમાણમાં પાણી પડવું જોઈએ અને મશ્કમાં જરૂર પૂરતું પાણી ઉમેરતા રહેવું જોઈએ. તેની સાથે સાથે એક લોબાનદાનીમાં લોબાનનો ધૂપ હોય અને એક માણસ તેને લઈને ચાલતો હોય તો જુલૂસમાં સતત ખુશબૂ ફેલાતી રહે.
- જો ગામમાં હઝરત ઈમામ હસન (અ.) અને હઝરત ઈમામ હુસૈન (અ.)ના અલમ પણ હોય, જેમકે મોટાભાગના ગામોમાં હોય જ છે, તો જુલૂસમાં હઝરત અબ્બાસ અલમદાર (અ.)ના અલમની પાછળ આ બન્ને અલમને પણ શામેલ કરવામાં આવે તે બહેતર છે.

- જુલૂસ દરમિયાન, સમયે સમયે શરબત અને નિયાઝનું વિતરણ થવું જોઈએ કે જેથી માતમદારોને થાક કે અશક્તિ ન લાગે, પરંતુ નિયાઝ વહેંચતી વખતે જુલૂસમાં અડચણ પેદા ન થાય તેનું ધ્યાન રાખવું.
- સમયે સમયે અલમ ઉઠાવનાર, મશ્કે સકીના ઉઠાવનાર અને લોબાનદાની ઉઠાવનાર મોમિનો બદલાતા રહે તે બહેતર છે.
- જુલૂસ હઝરત ઈમામ હુસૈન (અ.)ના ગમનો ઈઝહાર છે કે જેમાં આપણે પહેરવેશ, રીતભાત અને અખ્લાક વડે કરબલાના શહીદો અને અસીરોથી મળેલા સબકને જાહેર કરીએ છીએ, તો એ બાબતનો પણ ખ્યાલ રાખવો જરૂરી છે કે આપણા જુલૂસમાં તેનો મક્સદ સચવાય અને આપણા અખ્લાક અને અકીદાઓની ઝાંખી દેખાય તથા આપણા મઝહબની બદનામી ન થાય.
- જુલૂસનો સમય એટલો ઓછો ન હોવો જોઈએ કે તે કેવળ એક વિધિ બનીને રહી જાય. જુલૂસ દિવસના એક મોટા ભાગ દરમિયાન ચાલતું રહેવું જોઈએ કે જેથી આપણે જુલૂસ વડે લોકોને શહીદોની યાદ અપાવી શકીએ અને તેમની શહાદતના અસલ મક્સદને સમજાવી શકીએ.
- આ રીતે જુલૂસના અંતમાં ઝિયારત અને ફાતેહા પઢી અને નિયાઝનું વિતરણ કરીને જુલૂસને પૂર્ણ કરવામાં આવે.

નોંધ : જુલૂસમાં ખૂબ જ એહતેરામની સાથે અને શિસ્તની સાથે જોડાવું જોઈએ. જુલૂસ દરમિયાન કોઈને પરેશાની થાય તેની તેમજ મર્યાદાઓ ન જળવાય એવી જગ્યાએથી પસાર ન થાય તેની સાવચેતી રાખવી જોઈએ.

આઠમી મોહરમ

જનાબે કાસિમ (અ.)ના અલમ મુબારક માટેની અને જુલૂસ દરમિયાનની જરૂરી વસ્તુઓ :

(૧) અલમનું લીલું કાપડ (૨) ચાંદીનો પંજો (૩) માફકસરની ઊંચાઈનો વાંસ અથવા પાઈપ (૪) અલમ મુબારક માટે ગુલાબનો હાર (૫) અત્તર, સંદલ, નાળિયેર, લોબાન, અગરબત્તી, ગુલાબજળ, લોબાનદાની અને ખુશબોઈ (૬) ગુલાબનાં ફૂલ ગજરા માટે (૭) અલમ પરથી ગુલાબની પાંખડીઓ પડતી ઝીલવા માટે એક લીલી ચાદર

મજલિસ વિષે :

હઝરત ઈમામ હુસૈન (અ.)નો ગમ મનાવવા માટે આપણે રાત્રે તેમજ દિવસે સમયાનુસાર મજલિસનું આયોજન કરવું જોઈએ જેમાં પીર મશાયખ બાવા (ર.અ.)ની કિતાબ મક્તૂલનામાનાં બયાનો તેમજ ઈમામ હુસૈન (અ.) અને શહીદોએ આપેલી કુરબાનીનો મકસદ અને તેમાંથી મળતો બોધપાઠ, વગેરે બયાન કરવા જોઈએ અને સાથે સાથે તેની હકીકતની ઝાંખી કરાવે તેવા મસાએબ વર્ણવવા જોઈએ.

આઠમી મોહરમની મજલિસોમાં મસાએબ આ બધા વિષયો ઉપર પઢી શકાય :

1. જનાબે અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને હસન (અ.)ની શહાદત.
2. જનાબે કાસિમ ઈબ્ને હસન (અ.)ની શહાદત.

જનાબે કાસિમ (અ.)ના જુલૂસની સમજૂતી :

- ઝોહરૈન પછી રાખેલી મજલિસમાં મસાએબ પૂરા થાય કે તરત જ લોકો માતમ કરતા કરતા પોતાની જગ્યાએથી ઊભા થાય અને મજલિસની જગ્યાએ પહેલાંથી લાવીને મૂકેલા અલમને ઉઠાવીને ગમની સાથે જુલૂસમાં શામેલ થઈ જાય. નૌહાનું માતમ જુલૂસમાં જ કરવામાં આવે. જુલૂસ થોડું આગળ પહોંચે ત્યારે નિયાઝની વહેંચણી કરી શકાય.
- જનાબે કાસિમ (અ.)ના જુલૂસમાં એક માણસ અલમ મુબારક લઈને ચાલે અને અલમ પરથી ગુલાબની પાંખડીઓ પડતી ઝીલવા માટે એક લીલી ચાદર અલમના આગળ આગળ રાખવામાં આવશે. એક લોબાનદાનીમાં લોબાનનો ધૂપ હોય અને એક માણસ તેને લઈને ચાલતો હોય તો જુલૂસમાં સતત ખુશ્બૂ ફેલાતી રહે.
- જુલૂસ દરમિયાન, સમયે સમયે શરબત અને નિયાઝનું વિતરણ થવું જોઈએ કે જેથી માતમદારોને થાક કે અશક્તિ ન લાગે,

પરંતુ નિયાઝ વહેંચતી વખતે જુલૂસમાં અડચણ પેદા ન થાય તેનું ધ્યાન રાખવું.

- સમયે સમયે અલમ ઉઠાવનાર, ચાદર પકડનાર અને લોબાનદાની ઉઠાવનાર મોમિનો બદલાતા રહે તે બહેતર છે.
- જુલૂસ હઝરત ઈમામ હુસૈન (અ.)ના ગમનો ઈઝહાર છે જેમાં આપણે પહેરવેશ, રીતભાત અને અખ્લાક વડે કરબલાના શહીદો અને અસીરોથી મળેલા સબકને જાહેર કરીએ છીએ, તો એ બાબતનો પણ ખ્યાલ રાખવો જરૂરી છે કે આપણા જુલૂસમાં તેનો મક્સદ સચવાય અને આપણા અખ્લાક અને અકીદાઓની ઝાંખી દેખાય તથા આપણા મઝહબની બદનામી ન થાય.
- જુલૂસનો સમય એટલો ઓછો ન હોવો જોઈએ કે તે કેવળ એક વિધિ બનીને રહી જાય. જુલૂસ દિવસના એક મોટા ભાગ દરમિયાન ચાલતું રહેવું જોઈએ કે જેથી આપણે જુલૂસ વડે લોકોને શહીદોની યાદ અપાવી શકીએ અને તેમની શહાદતના અસલ મક્સદને સમજાવી શકીએ.
- આ રીતે જુલૂસના અંતમાં ઝિયારત અને ફાતેહા પઢી અને નિયાઝનું વિતરણ કરીને જુલૂસને પૂર્ણ કરવામાં આવે.

નોંધ : જુલૂસમાં ખૂબ જ એહતેરામની સાથે અને શિસ્તની સાથે જોડાવું જોઈએ. જુલૂસ દરમિયાન કોઈને પરેશાની ન થાય તેની તેમજ મર્યાદાઓ ન જળવાય એવી જગ્યાએથી પસાર થવામાં સાવચેતી રાખવી જોઈએ.

જનાબે કાસિમની મન્નત (નઝ) માનવાની અને પૂરી કરવાની રીત :

આ મન્નત ત્રણ રીતે માનવામાં આવે છે :

1. એવા પુરુષો કે જેમની શાદી ન થતી હોય તેમના માટે ગજરા અને નાળિયેરની મન્નત.

મન્નત માનવાની રીત :

વ્યવસ્થાપકો જનાબે કાસિમ (અ.)ના અલમ મુબારક પર ચડાવવામાં આવેલા ગજરાના ફૂલ તે મન્નત માનનાર પુરુષોને આપે કે જેમને મન્નત માનવાની હોય છે. મન્નત માનનાર પુરુષોએ શક્ય હોય તો કા'બા શરીફ તરફ મોઢું કરીને તે ગજરાનાં ફૂલ ખાઈ લેવાં અને કુર્બતન ઈલ્લાહની નિયતથી મન્નત માનવી જોઈએ કે જો મારી શાદી થઈ જાય તો હું આવતા વર્ષે અલમ મુબારકની ઝિયારત કરીશ અને નજરાણું આપીશ.

મન્નત પૂરી કરવાની રીત :

મોહર્રમની આઠમી તારીખે ઈમામવાડામાં અથવા જ્યાંથી અલમ મુબારક નીકળતા હોય ત્યાં જનાબે કાસિમ (અ.)ના અલમ મુબારક

તૈયાર થાય ત્યારે ત્યાં આવી (અથવા તો પોતાના ઘેર બોલાવી) ગજરા અને નાળિયેરને ચઢાવીને અને નજરાણું આપીને પોતાની મન્નત પૂરી કરે.

2. એવી સ્ત્રીઓ કે જેમની શાદી ન થતી હોય તેમના માટે બંગડી અને મહેંદીની મન્નત.

મન્નત માનવાની રીત :

વ્યવસ્થાપકો જનાબે કાસિમ (અ.)ના અલમ મુબારક પર ચડાવવામાં આવેલી લાલ અથવા લીલા રંગની બંગડીઓ અને મહેંદી તે મન્નત માનનાર સ્ત્રીઓને આપે કે જેને મન્નત માનવાની હોય છે. મન્નત માનનાર સ્ત્રીઓ તે બંગડીઓને પોતાના હાથ પર પહેરી લે અને જો મહેંદી હોય તો તેને પોતાના હાથો ઉપર લગાવે અને મન્નત માનનાર સ્ત્રીઓ કુર્બતન ઈલ્લાહની નિયતથી મન્નત માને કે જો મારી શાદી થઈ જાય તો હું આવતા વર્ષે અલમ મુબારકની ઝિયારત કરીશ અને નજરાણું આપીશ.

મન્નત પૂરી કરવાની રીત :

મોહર્રમની આઠમી તારીખે ઈમામવાડામાં અથવા જ્યાંથી અલમ મુબારક નીકળતા હોય ત્યાં જનાબે કાસિમ (અ.)ના અલમ મુબારક તૈયાર થાય ત્યારે બંગડીઓ અને મહેંદીની મન્નત માનનાર સ્ત્રીઓ આવીને (અથવા તો પોતાના ઘેર બોલાવીને) બંગડીઓ અને મહેંદીને

ચઢાવીને તેમજ નજરાણું આપીને પોતાની મન્નત પૂરી કરે.

3. ઁવી સ્ત્રીઓ કે જેમને ઁલાદ ન થતી હોય તેમના માટે ગજરા અને નાળિયેરની મન્નત.

મન્નત માનવાની રીત :

વ્યવસ્થાપકો જનાબે કાસિમ (અ.)ના અલમ મુબારક પર ચડાવવામાં આવેલ ફૂલના ગજરા તે મન્નત માનનાર સ્ત્રીઓને આપે કે જેમને મન્નત માનવાની હોય છે. મન્નત માનનાર સ્ત્રીઓ પાકીઝગીની સાથે અદબથી અને શક્ય હોય તો કા'બા શરીફ તરફ મોઢું કરીને તે ગજરાનાં ફૂલ ખાઈ લે અને કુર્બતન ઈલલ્લાહની નિયતથી મન્નત માને કે જો મને અલ્લાહ ઁલાદ આપશે તો હું આવતા વર્ષે અલમ મુબારકની ઝિયારત કરીશ અને નજરાણું આપીશ.

મન્નત પૂરી કરવાની રીત :

મોહર્રમની આઠમી તારીખે ઈમામવાડામાં અથવા જ્યાંથી અલમ મુબારક નીકળતા હોય ત્યાં જનાબે કાસિમ (અ.)ના અલમ મુબારક તૈયાર થાય ત્યારે ત્યાં આવીને (અથવા તો પોતાના ઘેર બોલાવીને) ગુલાબના ફૂલનો ગજરો બનાવીને અલમ મુબારક ઉપર ચઢાવી તેમજ નજરાણું આપીને પોતાની મન્નત પૂરી કરે.

જનાબે કાસિમ (અ.)ની મન્નત (નઝ) તથા અન્ય દિવસોની મન્નત (નઝ)ના મસઅલા :

કોઈ પણ મન્નત કે જે મોહર્રમ દરમિયાન કે અન્ય દિવસોમાં લેવામાં આવતી હોય તેમાં આપણે નીચે મુજબ ધ્યાન રાખવું જોઈએ.

- મન્નત પોતાની શક્તિ અનુસાર હોય.
- શરીઅત વિરુધ્ધ ન હોય.
- અલ્લાહ અને તેના રસૂલ (સ.) અને અઈમ્મા (અ.)ના કથન મુજબની અને મુરશિદે બતાવેલા તરીકા પ્રમાણે હોય.
- બુધ્ધિની દ્રષ્ટિએ સુયોગ્ય તેમજ પોતાના ઉપર કે અન્ય લોકો ઉપર સખ્તાઈ કે જુલ્મ જેવું ન જણાઈ આવે તેવી હોય.
- દરેક પ્રકારની અદબ જળવાઈ રહે તેવી હોય કારણ કે આપણે જાણીએ છીએ કે દીનના પાયામાં બુધ્ધિ છે.

નઝ વિષે અહાદીસમાં આ પ્રમાણે આવ્યું છે :

وَقَالَ الْحَلْبِيُّ وَسَأَلْتُهُ عَنِ الرَّجُلِ يَجْعَلُ عَلَيْهِ نَذْرًا وَلَا يُسَمِّيهِ
قَالَ إِنْ سَمَّيْتَهُ فَهُوَ مَا سَمَّيْتَ وَإِنْ لَمْ تُسَمِّ شَيْئًا فَلَيْسَ بِشَيْءٍ
فَإِنْ قُلْتَ لِلَّهِ عَلَى فَكَفَّارَةٌ يَمِينٍ

(હલ્બીનું બયાન છે કે મેં આજનાબ (હઝરત ઈમામ અફર સાદિક

(અ.)થી એક એવી વ્યક્તિના બારામાં પૂછ્યું કે જેણે નજ માની પરંતુ કોઈ વસ્તુનું નામ ન લીધું. આપ (અ.)એ ફરમાવ્યું, “જો તેણે કોઈ વસ્તુનું નામ લીધું હોય તો તે એ જ (વસ્તુ નજમાં) આપે અને જો કોઈ વસ્તુનું નામ નથી લીધું તો તે કાંઈ નથી. અને જો તમે એમ કહો કે ‘લિલ્લાહે અલય્ય’ (અલ્લાહ ખાતર મારા પર ફરજ છે) તો તેના માટે કસમનો કફ્ફારો છે.”)

સમજૂતી :

- જો કોઈ માણસ નજ કરે અને તેમાં જો તે કોઈ વસ્તુનું નામ લે તો નજમાં તે એ જ વસ્તુ આપે કે જેનું નામ લીધું હોય અને જો તેણે કોઈ વસ્તુનું નામ લીધું ન હોય તો એ નજ કહેવાતી જ નથી.

જનાબે કાસિમ (અ.)ની મન્નત વિષે સમજૂતી :

- કોઈ પુરુષ જનાબે કાસિમ (અ.)ના ગજરાની મન્નત માને અથવા તો કોઈ સ્ત્રી ગજરાની કે મહેદીની કે બંગડીની મન્નત માને અને હદિયા તરીકે કઈ વસ્તુ આપશે તેનો પણ ઉલ્લેખ કરે તો, જ્યારે તેની મુરાદ પૂરી થઈ જાય ત્યારે જે વસ્તુનો ઉલ્લેખ કર્યો હોય તે જ વસ્તુ તે હદિયા તરીકે આપે. અને જો તેણે મન્નત માનતા સમયે કોઈ પણ વસ્તુનો ઉલ્લેખ ન કર્યો હોય તો આવી મન્નત અધૂરી મન્નત ગણાય અને તેને પૂરી કરવાની જરૂર નથી.

એક અન્ય હદીસમાં છે કે :

وَسَأَلَ مُحَمَّدُ بْنُ مَنْصُورٍ مُوسَى بْنَ جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَام عَنْ رَجُلٍ
نَذَرَ صِيَامًا فَثَقُلَ الصَّوْمُ عَلَيْهِ قَالَ يَتَصَدَّقُ عَنْ كُلِّ يَوْمٍ
بِدِينَارٍ حِنْطَةٍ

(મોહમ્મદ ઇબ્ને મન્સૂરે હઝરત ઇમામ મૂસા ઇબ્ને જાફર (અ.)થી
રિવાયત કરી છે એક એવી વ્યક્તિના બારામાં કે જેણે રોઝાની નઝ
માની, પરંતુ હવે રોઝા તેના પર ભારી છે. આપ (અ.)એ ફરમાવ્યું, તે
દરેક દિવસના બદલામાં એક મુદ્દ (૭૫૦ ગ્રામ) ઘઉંની ખેરાત કરે.)

સમજૂતી :

- જો એવો માણસ કે જેણે રોઝાની નઝ માની હોય પરંતુ હવે રોઝો
રાખવો તેના પર ભારી છે તો તે દરેક દિવસના બદલામાં (દસ
મિસ્કીનોમાંથી દરેકને) એક મુદ્દ અનાજ (૭૫૦ ગ્રામ) ઘઉંની
ખેરાત કરે.

જનાબે કાસિમ (અ.)ની મન્નત વિષે સમજૂતી :

- એવો પુરુષ કે સ્ત્રી જેણે જનાબે કાસિમ (અ.)ની નઝ આ રીતે
માની હોય કે જો મારી મુરાદ પૂરી થશે તો હું જનાબે કાસિમ

(અ.)ના અલમને મારા ઘેર બોલાવીશ અને રોઝા પણ રાખીશ. તો જ્યારે તેની મન્નત પૂરી થઈ જાય ત્યારે તેને પોતાની નજ પૂરી કરવી જોઈએ અને રોઝા રાખવા જોઈએ. અને જો તેના માટે રોઝા રાખવા મુશ્કિલ હોય તો તે દરેક રોઝાના દિવસના બદલામાં (દસ મિસ્કીનોમાંથી દરેકને) એક મુદ્ અનાજ (૭૫૦ ગ્રામ) ઘઉંની ખેરાત કરે.

એક અન્ય હદીસમાં છે કે :

وَقَالَ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَام مَنْ حَلَفَ عَلَى يَمِينٍ فَرَأَى مَا هُوَ خَيْرٌ مِنْهَا فَلْيَأْتِ الَّذِي هُوَ خَيْرٌ مِنْهَا وَلَهُ زِيَادَةٌ حَسَنَةٌ
(અને હઝરત ઈમામ જફર સાદિક (અ.)એ ફરમાવ્યું કે, “જો કોઈ વ્યક્તિ હલફ (કસમ)ની સાથે કોઈ નેક કાર્ય માટે કહે અને પછી જુએ કે તેનાથી પણ વધારે વધીને નેક કાર્ય એક બીજું પણ છે, તો તે બજાવી લાવવું તેના માટે વધારે બહેતર છે.”)

સમજૂતી :

- જો કોઈ માણસ નજ રાખીને કોઈ નેક કાર્ય માટે કહે કે હું આ કરીશ અને પછી તે જુએ કે તેનાથી પણ વધીને એક નેક કાર્ય બીજું પણ છે તો તેના માટે તેને બજાવી લાવવું બહેતર છે.

જનાબે કાસિમ (અ.)ની મન્નત વિષે સમજૂતી :

- કોઈ પુરુષ કે સ્ત્રી જનાબે કાસિમ (અ.)ની નજ એ રીતે રાખે કે જો મારી મુરાદ પૂરી થશે તો હું કોઈ નેક કાર્ય કરીશ અને જ્યારે તેની મન્નત પૂરી થઈ જાય ત્યારે તે જુએ કે તેનાથી પણ વધીને એક નેક કાર્ય બીજું પણ છે તો તે બજાવી લાવે તો તેના માટે બહેતર છે.

એક અન્ય હદીસમાં છે કે :

وَقَالَ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَام الْيَمِينُ الْكَاذِبَةُ تَدْعُ الدِّيَارَ بِلَا قِيعٍ مِنْ أَهْلِهَا وَالنَّذْرُ عَلَى وَجْهَيْنِ أَحَدُهُمَا أَنْ يَقُولَ الرَّجُلُ إِنْ كَانَ كَذَا وَكَذَا صُمْتُ أَوْ صَلَّيْتُ أَوْ تَصَدَّقْتُ أَوْ حَجَجْتُ أَوْ فَعَلْتُ شَيْئًا مِنَ الْخَيْرِ وَكَانَ ذَلِكَ فَهُوَ بِاخْتِيَارٍ إِنْ شَاءَ فَعَلَ وَإِنْ شَاءَ لَمْ يَفْعَلْ فَإِنْ قَالَ إِنْ كَانَ كَذَا وَكَذَا فَلِلَّهِ عَلَى كَذَا وَكَذَا فَهُوَ نَذْرٌ وَاجِبٌ لَا يَسْعُهُ تَرْكُهُ وَعَلَيْهِ الْوَفَاءُ بِهِ وَإِنْ خَالَفَ لَرِمَتْهُ الْكَفَّارَةُ وَكَفَّارَةُ النَّذْرِ كَفَّارَةُ الْيَمِينِ وَكَفَّارَةُ الْيَمِينِ إِطْعَامُ عَشْرَةِ مَسَاكِينٍ مِنْ أَوْسَطِ مَا تَطْعُمُونَ أَهْلِيكُمْ بِكُلِّ مِسْكِينٍ مُدٌّ أَوْ كِسْوَتُهُمْ بِكُلِّ رَجُلٍ تَوْبَتَيْنِ أَوْ تَحْرِيرُ رَقَبَةٍ

فَن لَّمْ يَجِدْ فَصِيَامُ ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ ذَلِكَ كَفَّارَةُ أَيَّمَانِكُمْ إِذَا
حَلَفْتُمْ...

(હઝરત ઈમામ જફર સાદિક (અ.)એ ફરમાવ્યું કે, “જૂઠી કસમ આબાદીને વેરાન કરીને છોડે છે. નઝના બે પ્રકારો છે એક એ કે કોઈ વ્યક્તિ કહે કે જો આવું આવું થશે તો હું રોઝા રાખીશ અથવા નમાઝ પઢીશ અથવા ખેરાત કરીશ અથવા હજ કરીશ અથવા કોઈ પણ નેક કાર્ય કરીશ અને જો આવું થઈ ગયું તો તેને ઈજ્તિયાર છે કે તે કરે અથવા ન કરે. પરંતુ જો તે કહે કે આવું આવું થશે તો મારા પર અલ્લાહ તઆલા ખાતર આ આ (ફરજ) છે, તો આ નઝ વાજિબ છે. તેને છોડી દેવાનો કોઈ વિકલ્પ નથી, તેને પૂરી કરવી વાજિબ છે. જો તેના વિરુદ્ધમાં અમલ કર્યો તો તેના પર કફ્ફારો લાઝિમ થશે. અને નઝનો કફ્ફારો કસમના કફ્ફારા બરાબર છે, એટલે કે દસ મિસ્કીનોને ખાવાનું ખવડાવવું, તમે જે પોતાના પરિવારને ખવડાવો છો તેવું મધ્યમ ખાણું કે જે દરેક મિસ્કીન માટે એક મુદ્દ (૭૫૦ ગ્રામ) છે અથવા તેને કપડાં પહેરાવવાં કે (તેમાંથી) દરેકને બે કપડાં આપવાં અથવા એક ગુલામ આઝાદ કરવો, અને જેને આમાંથી કંઈ પણ ન મળી શકે તો ત્રણ રોઝા રાખે, આ તમારી કસમનો કફ્ફારો છે કે જ્યારે પણ તમે કસમ ખાઓ...)

સમજૂતી :

- જો કોઈ માણસ નજ માનીને એવું કહે કે જો આવું આવું થશે તો હું રોઝા રાખીશ અથવા નમાઝ પઢીશ અથવા ખેરાત કરીશ અથવા હજ કરીશ અથવા કોઈપણ નેક કાર્ય કરીશ અને જો તેના કહેવા પ્રમાણે થઈ ગયું તો તેને ઇજ્તિયાર છે કે તે કાર્ય કરે અથવા ન કરે.
- પરંતુ જો કોઈ માણસ કુર્બતન ઇલલાહની રીતે નજ માને કે અલ્લાહ તઆલા ખાતર મારા ઉપર આ આ (ફરજ) છે તો તે નજ પૂરી કરવી તેના ઉપર વાજિબ છે. જો તેને અદા કરવામાં ન આવે તો તેના પર કફ્ફારો લાઝિમ છે.
- જો કોઈ માણસ વાજિબ થયેલી નજને પૂરી ન કરે તો તેનો કફ્ફારો કસમના કફ્ફારા બરાબર છે. એટલે કે દસ મિસ્કીનોને ખાવાનું ખવડાવવું, એવું મધ્યમ ખાણું કે જે પોતાના પરિવારને ખવડાવામાં આવે છે એટલે કે દરેક મિસ્કીનને એક મુદ્દ (૭૫૦ ગ્રામ) આપવું અથવા તેમાંના દરેકને બે કપડાં આપવાં અથવા એક ગુલામ આઝાદ કરવો અને જો આમાંથી કંઈ પણ ન મળી શકે તો ત્રણ રોઝા રાખે.

જનાબે કાસિમ (અ.)ની મન્નત વિષે સમજૂતી :

- કોઈ પુરુષ કે સ્ત્રી જનાબે કાસિમ (અ.)ની નઝ કુર્બતન ઇલ્લાહની નિયત વગર માને અને ફક્ત એટલું કહે કે જો મારી મુરાદ પૂરી થશે તો હું રોઝા રાખીશ અથવા નમાઝ પઢીશ અથવા ખેરાત કરીશ અથવા હજ કરીશ અથવા કોઈ પણ નેક કાર્ય કરીશ અને જો તેની મુરાદ પૂરી થઈ ગઈ તો તેને ઇજ્તિયાર છે કે તે કાર્ય કરે અથવા ન કરે.
- કોઈ પુરુષ કે સ્ત્રી જનાબે કાસિમ (અ.)ની નઝ કુર્બતન ઇલ્લાહની નિયતથી માને એટલે કે જો મારી મુરાદ પૂરી થશે તો અલ્લાહ ખાતર મારા ઉપર આ આ હદિયો આપવો ફરજ છે તો તે નઝ પૂરી કરવી તેના ઉપર વાજિબ થશે. જો તે તેને પૂરી નહીં કરે તો તેના ઉપર કફ્ફારો લાઝિમ થશે.
- જો કોઈ પુરુષ કે સ્ત્રી જનાબે કાસિમ (અ.)ની વાજિબ થયેલી નઝને પૂરી ન કરે તો તેનો કફ્ફારો કસમના કફ્ફારા બરાબર છે. એટલે કે દસ મિસ્કીનોને ખાવાનું ખવડાવવું, એવું મધ્યમ ખાણું કે જે પોતાના પરિવારને ખવડાવવામાં આવે છે એટલે કે દરેક મિસ્કીનને એક મુદ્દ (૭૫૦ ગ્રામ) આપવું અથવા તેમાંથી દરેકને બે કપડાં આપવાં અથવા એક ગુલામ આઝાદ કરવો અને જેને

આમાંથી કાંઈ પણ ન મળી શકે તો ત્રણ રોઝા રાખે.

નોંધ :

- (૧) જનાબે કાસિમ (અ.)ની નજ માનનાર પુરુષો કે સ્ત્રીઓ જો ઈમામવાડામાં સમયસર સંજોગવશાત્ ન આવી શકે તો જુલૂસ દરમિયાન પણ પોતાની મન્નત પૂરી કરે. અને ૧૧મી તારીખે વધેલા ગજરા અને જનાબે કાસિમ (અ.)ના અલમ મુબારકમાંથી પંજો તથા કાપડ ઉતારી ઠંડા કરી દેવામાં આવે.
- (૨) જો એક વાર જનાબે કાસિમ (અ.)ની મન્નત માની હોય તે પછી ઘણાં વર્ષો પછી પણ જો અલ્લાહ મુરાદ પૂરી કરે તો તે સમયે મન્નત પૂરી થયેલી ગણવી અને જે હદિયો માન્યો હોય તે હદિયો જનાબે કાસિમ (અ.)ના નિશાન ઉપર ચઢાવી દેવો.
- (૩) જો પહેલા વર્ષે કોઈ એક પ્રકારની મન્નત માની હોય અને જો તે વર્ષ દરમિયાન પૂરી ન થઈ હોય અને બીજા વર્ષે નવેસરથી મન્નત માનવામાં આવે તો જ્યારે પણ મુરાદ પૂરી થાય તો બીજી મન્નત પ્રમાણે અમલ કરવો પહેલી મન્નત પ્રમાણે નહીં.

નવમી મોહરમ

મજલિસ વિષે :

હઝરત ઈમામ હુસૈન (અ.)નો ગમ મનાવવા માટે આપણે રાત્રે તેમજ દિવસે સમયાનુસાર મજલિસનું આયોજન કરવું જોઈએ જેમાં પીર મશાયખ બાવા (ર.અ.)ની કિતાબ મક્તૂલનામાનાં બયાનો તેમજ ઈમામ હુસૈન (અ.) અને શહીદોએ આપેલી કુરબાનીનો મકસદ અને તેમાંથી મળતો બોધપાઠ, વગેરે બયાન કરવા જોઈએ અને સાથે સાથે તેની હકીકતની ઝાંખી કરાવે તેવા મસાએબ વર્ણવવા જોઈએ.

નવમી મોહરમની મજલિસોમાં મસાએબ નીચેના વિષયો ઉપર પઢી શકાય :

1. જનાબે અલી અકબર (અ.)ની શહાદત.
2. જનાબે અલી અસગર (અ.)ની શહાદત.

નવમી મોહરમના દિવસે ઝરીહ મુબારકને મૂળ જગ્યાએથી જાહેરમાં તખ્ત ઉપર લાવવા વિષે :

ઝોહરૈન પછી (જે ગામમાં ઝરીહ મુબારક થતી હોય ત્યાં) મજલિસમાં મસાએબ પૂરા થાય કે તરત જ લોકો માતમ કરતા કરતા અને 'યા હુસૈન,

યા હુસૈન' કહેતા કહેતા ઝરીહ મુબારકને મૂળ જગ્યાએથી જાહેરમાં તખ્ત ઉપર લાવવામાં આવશે એ રીતે કે બધા લોકોને ઝિયારતની તક મળી રહે.

પછી નૌહા માતમની સાથે અંતમાં ઝિયારત અને ફાતેહા પઢીને અને નિયાઝનું વિતરણ કરીને મજલિસને પૂર્ણ કરવામાં આવે.

દસમી મોહરમ

મજલિસ વિષે :

હઝરત ઈમામ હુસૈન (અ.)નો ગમ મનાવવા માટે આપણે રાત્રે તેમજ દિવસે સમયાનુસાર મજલિસનું આયોજન કરવું જોઈએ જેમાં પીર મશાયખ બાવા (ર.અ.)ની કિતાબ મક્તૂલનામાનાં બયાનો તેમજ ઈમામ હુસૈન (અ.) અને શહીદોએ આપેલી કુરબાનીનો મક્સદ અને તેમાંથી મળતો બોધપાઠ, વગેરે બયાન કરવા જોઈએ અને સાથે સાથે તેની હકીકતની ઝાંખી કરાવે તેવા મસાએબ વર્ણવવા જોઈએ.

દસમી મોહરમની મજલિસોમાં મસાએબ નીચેના વિષયો ઉપર પઢી

શકાય :

1. આશૂરાની રાત.
2. કાસિદે સુગરા.
3. હઝરત ઈમામ હુસૈન (અ.)ની અહલેબૈતથી વિદાય.
4. આશૂરાનો દિવસ.
5. હઝરત ઈમામ હુસૈન (અ.)ની શહાદત.

દસમી મોહરમની રાતના જુલૂસની સમજૂતી :

- રાત્રે મજલિસમાં મસાએબ પૂરા થાય કે તરત જ લોકો માતમ કરતા કરતા પોતાની જગ્યાએથી ઊભા થાય અને મજલિસની જગ્યાએ પહેલાંથી લાવીને મૂકેલી ઝરીહ મુબારકને અથવા અલમ મુબારકને ઉઠાવીને ગમની સાથે જુલૂસમાં શામેલ થઈ જાય. નૌહાનું માતમ જુલૂસમાં જ કરવામાં આવે. જુલૂસ થોડું આગળ પહોંચે ત્યારે નિયાઝની વહેંચણી કરી શકાય.
- હઝરત ઈમામ હુસૈન (અ.)ની ઝરીહ મુબારક અથવા અલમ મુબારકના જુલૂસમાં જો હઝરત અબ્બાસ અલમદાર (અ.)ના અલમ પણ હોય, જેમકે મોટાભાગના ગામોમાં હોય જ છે, તો જુલૂસમાં હઝરત અબ્બાસ અલમદાર (અ.)ના અલમની પાછળ હઝરત ઈમામ હસન (અ.) અને હઝરત ઈમામ હુસૈન (અ.)ના અલમ રાખવામાં આવે અને તેની પાછળ ઝરીહ મુબારક રાખવામાં આવે તે બહેતર છે. એક લોબાનદાનીમાં લોબાનનો ધૂપ હોય અને એક માણસ તેને લઈને ચાલતો હોય તો જુલૂસમાં સતત ખુશબૂ ફેલાતી રહે.
- જુલૂસમાં સમયે સમયે શરબત અને નિયાઝનું વિતરણ થવું જોઈએ કે જેથી માતમદારોને થાક કે અશક્તિ ન લાગે, પરંતુ નિયાઝ વહેંચતી વખતે જુલૂસમાં અડચણ પેદા ન થાય તેનું ધ્યાન રાખવું.

- સમયે સમયે અલમ ઉઠાવનાર, ઝરીહ મુબારક ઉઠાવનાર અને લોબાનદાની ઉઠાવનાર મોમિનો બદલાતા રહે તે બહેતર છે.
- જુલૂસ હઝરત ઈમામ હુસૈન (અ.)ના ગમનો ઈઝહાર છે કે જેમાં આપણે પહેરવેશ, રીતભાત અને અખ્લાક વડે કરબલાના શહીદો અને અસીરોથી મળેલા સબકને જાહેર કરીએ છીએ, તો એ બાબતનો પણ ખ્યાલ રાખવો જરૂરી છે કે આપણા જુલૂસમાં તેનો મક્સદ સચવાય અને આપણા અખ્લાક અને અકીદાઓની ઝાંખી દેખાય તથા આપણા મઝહબની બદનામી ન થાય.
- જુલૂસનો સમય એટલો ઓછો ન હોવો જોઈએ કે તે કેવળ એક વિધિ બનીને રહી જાય. જુલૂસ રાતના એક મોટા ભાગ દરમિયાન ચાલતું રહેવું જોઈએ કે જેથી આપણે જુલૂસ વડે લોકોને શહીદોની યાદ અપાવી શકીએ અને તેમની શહાદતના અસલ મક્સદને સમજાવી શકીએ.
- આ રીતે જુલૂસના અંતમાં ઝિયારત અને ફાતેહા પઢી અને નિયાઝનું વિતરણ કરીને જુલૂસને પૂર્ણ કરવામાં આવે.

નોંધ :

- (૧) જુલૂસમાં ખૂબ જ એહતેરામની સાથે અને શિસ્તની સાથે જોડાવું જોઈએ. જુલૂસ દરમિયાન કોઈને પરેશાની થાય તેમજ

મર્યાદાઓ ન જળવાય એવી જગ્યાથી પસાર થવામાં સાવચેતી રાખવી જોઈએ.

(૨) દસમી મોહર્રમની રાતની એક જ મજલિસ રાખવામાં આવશે.

આશૂરની રાત (મોહર્રમની દસમી રાત)ના આમાલ :

1. ૧૦૦ રકાત નમાઝ પઢે :

- દરેક રકાતમાં સૂરએ હમ્દ પછી ત્રણ વખત સૂરએ ઈખ્લાસ (કુલ્હોવલ્લાહનો સૂરો) પઢે.
- આ ૧૦૦ રકાત નમાઝથી ફારિગ થયા પછી ૭૦ વખત આ પ્રમાણે પઢે.

سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ وَلَا حَوْلَ
وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ

“અલ્લાહની શાન, અને પ્રશંસા છે અલ્લાહની અને કોઈ ખુદા નથી સિવાય અલ્લાહના અને અલ્લાહ સૌથી મોટો છે અને કોઈ બળ નથી અને કોઈ તાકાત નથી સિવાય કે જે અલી અને અઝીમ અલ્લાહ પાસે છે.”

- કેટલીક રિવાયાતોમાં છે કે આટલું પઢી લીધા પછી ઇસ્તિઝ્કાર કરવો જોઈએ એટલે કે,

اَسْتَغْفِرُ اللَّهَ رَبِّيْ وَاتُوبُ اِلَيْهِ

કહેવું જોઈએ.

2. આશૂરની રાતના આમાલમાંથી એક અમલ આ પણ છે કે રાતના છેવટના ભાગમાં ચાર રકાત નમાઝ પઢે :

- દરેક રકાતમાં સૂરએ હમ્દ પછી દસ વખત આયતુલ કુરસી, દસ વખત સૂરએ ઈખ્લાસ (કુલહોવલ્લાહનો સૂરો), દસ વખત સૂરએ ફલક, દસ વખત સૂરએ નાસ પઢે.
- સલામ પછી નમાઝ પૂરી કર્યા પછી ૧૦૦ વખત સૂરએ ઈખ્લાસ (કુલહોવલ્લાહનો સૂરો) પઢે.

3. આશૂરની રાતનો એક અન્ય અમલ આ પણ છે કે ચાર રકાત નમાઝ પઢે :

- દરેક રકાતમાં સૂરએ હમ્દ પછી ૫૦ વખત સૂરએ ઈખ્લાસ (કુલહોવલ્લાહનો સૂરો) પઢે.

આ નમાઝ હઝરત અલી (અ.)વાળી નમાઝ છે કે જેની ઘણી જ મોટી ફઝીલત છે.

4. આશૂરની રાતનો એક અમલ આ પણ છે કે અલ્લાહનો વધુને વધુ ઝિક્ર કરે અને મોહંમદ વ આલે મોહંમદ (અ.) ઉપર દુરૂદ પઢે અને અહલેબૈત (અ.)ના દુશ્મનો ઉપર લા'નત કરે.

5. આજની રાત્રીએ જાગરાણ કરવા વિષે રિવાયતોમાં ઘણી બધી

ફઝીલત બતાવવામાં આવી છે. એક રિવાયતમાં છે કે તે રાત્રીએ ઇબાદત કરનાર એવો છે જાણે કે તેણે બધા જ ફરિશ્તાઓની ઇબાદત જેટલી ઇબાદત કરી હોય અને આજની રાત્રીની ઇબાદત ૭૦ વર્ષની ઇબાદતની બરાબર છે.

6. જો કોઈના માટે શક્ય હોય તો આજની રાતે કરબલાએ મોઅલ્લાની જમીન ઉપર રોકાણ કરે અને હઝરત ઇમામ હુસૈન (અ.)ની ઝિયારત કરે અને આખી રાત આપ (અ.)ની પાસે જાગતો રહે. જો તે આવું કરશે તો અલ્લાહ તઆલા તેને હઝરત ઇમામ હુસૈન (અ.)ના ખૂનની સાથે મળેલા કરબલાના શહીદોની હરોળમાં ગણત્રી કરશે.

7. જો કોઈની પાસે સમય હોય તો નીચે મુજબની બે નમાઝો પણ પઢી શકે છે :

- પ્રથમ બે રકાત નમાઝ આ પ્રમાણે પઢે :
પહેલી રકાતમાં સૂરએ હમ્દ પછી અગિયાર વખત આયતુલ કુરસી પઢે.
બીજી રકાતમાં સૂરએ હમ્દ પછી દસ વખત સૂરએ નાસ પઢે.

- બીજી બે રકાત નમાઝ આ પ્રમાણે પઢે :

પહેલી રકાતમાં સૂરએ હમ્દ પછી દસ વખત સૂરએ ફલક પઢે.

બીજી રકાતમાં સૂરએ હમ્દ પછી દસ વખત સૂરએ નાસ પઢે.

ત્યાર પછી તરબીહે જનાબે ફાતેમા (અ.) પઢીને જીવતા તથા મૃત્યુ પામેલા સ્ત્રી-પુરુષો માટે દુઆ અને ઇસ્તિઝ્કાર કરે.

નોંધ :

(૧) જો કોઈ મોમિનને આ સૂરા મોઢે આવડતા ન હોય તો દરેક રકાતમાં સૂરએ હમ્દ પછી ૫૦ વખત સૂરએ ઈખ્લાસ (કુલહોવલ્લાહનો સૂરો) પઢે.

(૨) ઉપરના આમાલમાંથી જેટલી હદે શક્ય હોય તેટલી હદે બજાવી લાવવા જોઈએ.

આશૂરાનો દિવસ :

દસમી મોહર્રમનો દિવસ એટલે હઝરત ઈમામ હુસૈન (અ.) અને તેમના જાનિસારોની શહાદતનો દિવસ. આજનો દિવસ અહલેબૈત (અ.)ના મોહિબ્બો માટે દુઃખ અને મુસીબતનો દિવસ છે. હદીસોમાં આવ્યું છે કે,

وَعَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ: حَضَرْتُ فِي ذِي قَارٍ عِنْدَ أَمِيرِ
 الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) فَأَخْرَجَ صَحِيفَةً بِخَطِّهِ وَإِمْلَاءِ
 النَّبِيِّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ) وَقَرَأَ لِي مِنْ تِلْكَ
 الصَّحِيفَةِ وَكَانَ فِيهَا مَقْتُلُ الْحُسَيْنِ (صَلَوَاتُ اللَّهِ وَسَلَامُهُ
 عَلَيْهِ) وَأَنَّهُ كَيْفَ يُقْتَلُ وَمَنِ الَّذِي يَقْتُلُهُ وَمَنْ يَنْصُرُهُ وَمَنْ
 يَسْتَشْهَدُ مَعَهُ ثُمَّ بَكَى بُكَاءً شَدِيدًا وَأَبْكَانِي

(ઈબને અબ્બાસથી મન્કૂલ છે કે તેમણે બયાન કર્યું કે, “હું ઝીકારમાં
 હઝરત અમીરુલ મોમિનીન (અ.)ની ખિદમતમાં હાજર થયો, તો
 આપ (અ.)એ પોતાના હાથ મુબારકથી લખેલો અને રસૂલ (સ.)
 એ લખાવેલો એક કાગળ બહાર કાઢ્યો અને એમાંથી થોડો મારી
 સામે વાંચી સંભળાવ્યો, તેમાં હઝરત ઈમામ હુસૈન (કે જેમના ઉપર
 અલ્લાહના દુરૂદ અને સલામ થાય)નો ઝિક્ક હતો અને આ શહાદત કઈ
 રીતે થશે અને આપ હઝરતને કોણ શહીદ કરશે અને કોણ કોણ આપની
 મદદ કરશે અને કોણ આપ હઝરતની સાથે શહીદ થશે તેનો ઝિક્ક હતો.
 આપ (અ.)એ પોતે તેને પઢીને ખૂબ જ રુદન કર્યું અને મને પણ ખૂબ
 જ રડાવ્યો.”)

એક અન્ય હદીસમાં છે કે :

عَنِ الْإِمَامِ الرَّضَا (صَلَوَاتُ اللَّهِ وَسَلَامُهُ عَلَيْهِ) قَالَ: مَنْ تَرَكَ السَّعْيَ فِي حَوَائِجِهِ يَوْمَ عَاشُورَاءَ قَضَى اللَّهُ لَهُ حَوَائِجَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ، وَمَنْ كَانَ يَوْمَ عَاشُورَاءَ يَوْمَ مُصِيبَتِهِ وَحُزْنِهِ وَبُكَائِهِ جَعَلَ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَوْمَ فَرْجِهِ وَسُرُورِهِ وَقَرَّتْ بَنَاتُ الْجَنَّةِ عَيْنِهِ

(હઝરત ઈમામ રઝાએ (કે જેમના ઉપર અલ્લાહના દુરૂદ અને સલામ થાય) ફરમાવ્યું છે કે, “જે માણસ આશૂરાના દિવસે પોતાના દુન્યવી કારોબારને છોડી દેશે તો અલ્લાહ તઆલા તેનાં દુનિયાનાં અને આખરેતનાં કાર્યોને પૂરાં કરી દેશે અને જે માણસ આશૂરાના દિવસને રડવામાં તેમજ શોકમાં પસાર કરશે તો અલ્લાહ તઆલા તેને ક્યામતના દિવસે ખુશી અને સંતોષ અર્પણ કરશે અને તે માણસની આંખો જન્નતમાં અમારા દીદારથી રોશન અને ઠંડી થશે.”)

દસમી મોહર્રમના દિવસના જુલૂસની સમજૂતી :

- જે ગામમાં ઝરીહ મુબારક હોય ત્યાં ઝોહરૈનની નમાઝ પછી તરત જ જુલૂસ કાઢવામાં આવે. આ જુલૂસમાં લોકો માતમ કરતા કરતા પોતાની જગ્યાએથી ઊભા થાય અને મજલિસની

જગ્યાએ પહેલાંથી લાવીને મૂકેલી ઝરીહ મુબારકને ઉઠાવીને ગમની સાથે જુલૂસમાં શામેલ થઈ જાય. નૌહાનું માતમ જુલૂસમાં જ કરવામાં આવે. જુલૂસ થોડું આગળ પહોંચે ત્યારે નિયાઝની વહેંચણી કરી શકાય.

- હઝરત ઈમામ હુસૈન (અ.)ની ઝરીહ મુબારકના જુલૂસમાં જો હઝરત અબ્બાસ અલમદાર (અ.)ના અલમ પાણ હોય, જેમ કે મોટાભાગના ગામોમાં હોય જ છે, તો જુલૂસમાં હઝરત અબ્બાસ અલમદાર (અ.)ના અલમની પાછળ હઝરત ઈમામ હસન (અ.) અને હઝરત ઈમામ હુસૈન (અ.)ના અલમ રાખવામાં આવે અને તેની પાછળ ઝરીહ મુબારક રાખવામાં આવે તે બહેતર છે. એક લોબાનદાનીમાં લોબાનનો ધૂપ હોય અને એક માણસ તેને લઈને ચાલતો હોય તો જુલૂસમાં સતત ખુશબૂ ફેલાતી રહેશે.
- જુલૂસમાં સમયે સમયે શરબત અને નિયાઝનું વિતરણ થવું જોઈએ કે જેથી માતમદારોને થાક કે અશક્તિ ન લાગે, પરંતુ નિયાઝ વહેંચતી વખતે જુલૂસમાં અડચણ પેદા ન થાય તેનું ધ્યાન રાખવું.
- સમયે સમયે અલમ ઉઠાવનાર, ઝરીહ મુબારક ઉઠાવનાર અને લોબાનદાની ઉઠાવનાર મોમિનો બદલાતા રહે તે બહેતર છે.
- જુલૂસ હઝરત ઈમામ હુસૈન (અ.)ના ગમનો ઈઝહાર છે કે

જેમાં આપણે પહેરવેશ, રીતભાત અને અખ્લાક વડે કરબલાના શહીદો અને અસીરોથી મળેલા સબકને જાહેર કરીએ છીએ, તો એ બાબતનો પણ ખ્યાલ રાખવો જરૂરી છે કે આપણા જુલૂસમાં તેનો મક્સદ સચવાય અને આપણા અખ્લાક અને અકીદાઓની ઝાંખી દેખાય તથા આપણા મઝહબની બદનામી ન થાય.

- જુલૂસનો સમય એટલો બધો ઓછો ન હોવો જોઈએ કે તે કેવળ એક વિધિ બનીને રહી જાય. જુલૂસ દિવસના એક મોટા ભાગ દરમિયાન ચાલતું રહેવું જોઈએ કે જેથી આપણે જુલૂસ વડે લોકોને શહીદોની યાદ અપાવી શકીએ અને તેમની શહાદતના અસલ મક્સદને સમજાવી શકીએ.
- જુલૂસ પૂરું કરીને ઝિયારત તેમજ ફાતેહા પઢીને ઝરીહ મુબારકને ઠંડી કરવામાં આવે.

નોંધ :

(૧) આ જુલૂસમાં ખૂબ જ એહતેરામની સાથે અને શિસ્તની સાથે જોડાવું જોઈએ. જુલૂસ દરમિયાન કોઈને પરેશાની થાય, તેમજ મર્યાદાઓ ન જળવાય એવી જગ્યાથી પસાર થવામાં સાવચેતી રાખવી જોઈએ.

(૨) લોટવાની ક્રિયા માત્ર આશૂરાના દિવસે સૂર્યોદયથી લઈને જ્યાં

સુધી ઝરીહમુબારકને ઠંડી કરવામાં ન આવે ત્યાં સુધીમાં માત્ર ઝરીહ મુબારકની આગળ કરવી જોઈએ કે જે શહીદોનું પોતાની સવારી પરથી જમીન પર આવીને તડપવાનું પ્રતીક છે.

આશૂરા (દસમી મોહર્રમ)ના દિવસના આમાલ વિષે :

આશૂરાના દિવસે છેલ્લા સમયે ઊભા થઈને અને હઝરત રસૂલુલ્લાહ (સ.), અમીરુલ મોમિનીન (અ.), જનાબે ફાતેમા ઝહરા (અ.), ઈમામ હસન (અ.) અને બીજા અઈમ્મા (અ.) કે જે ઓલાદે હુસૈન (અ.)માંથી છે તે બધા ઉપર સલામ મોકલે અને રડતાં રડતાં તેમને પૂરસો આપે પછી આ ઝિયારત પઢે :

اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ يَاوَارِثَ اَدَمَ صِفْوَةِ اللهِ، اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ
يَاوَارِثَ نُوحٍ نَبِيِّ اللهِ، اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ يَاوَارِثَ اِبْرَاهِيْمَ خَلِيْلِ
الله، اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ يَاوَارِثَ مُوسَى كَلِيْمِ اللهِ، اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ
يَاوَارِثَ عِيسَى رُوحِ اللهِ، اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ يَاوَارِثَ مُحَمَّدٍ
حَبِيْبِ اللهِ، اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ يَاوَارِثَ عَلِيٍّ اَمِيْرِ الْمُؤْمِنِيْنَ
وَلِيِّ اللهِ، اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ يَاوَارِثَ الْحَسَنِ الشَّهِيدِ سَبْطِ رَسُوْلِ
الله، اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ يَاابْنَ رَسُوْلِ اللهِ، اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ يَاابْنَ

الْبَشِيرِ النَّذِيرِ وَابْنَ سَيِّدِ الْوَصِيِّينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ
 فَاطِمَةَ سَيِّدَةِ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ،
 السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا خَيْرَةَ اللَّهِ وَابْنَ خَيْرَتِهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ
 يَا ثَارَ اللَّهِ وَابْنَ ثَارِهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الْوَتْرُ الْمَوْتُورُ،
 السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الْإِمَامُ الْهَادِي الرَّكْبِيُّ وَعَلَى أَرْوَاحِ حَلَّتْ
 بِفَنَائِكَ وَأَقَامَتْ فِي جَوَارِكَ وَوَفَدَتْ مَعَ زُؤَارِكَ، السَّلَامُ
 عَلَيْكَ مِنِّي مَا بَقِيَتْ وَبَقِيَ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ، فَلَقَدْ عَظُمَتْ
 بِكَ الرَّزِيَّةُ وَجَلَّ الْمَصَابُ فِي الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُسْلِمِينَ وَفِي
 أَهْلِ السَّلَوَاتِ أَجْمَعِينَ وَفِي سُكَّانِ الْأَرْضِينَ، فَإِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا
 إِلَيْهِ رَاجِعُونَ وَصَلَوَاتُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ وَتَحِيَّاتُهُ عَلَيْكَ وَعَلَى
 آبَائِكَ الطَّاهِرِينَ الطَّيِّبِينَ الْمُتَجَبِّينَ وَعَلَى ذُرَارِيهِمْ
 الْهَدَاةِ الْمَهْدِيِّينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مَوْلَايَ وَعَلَيْهِمْ وَعَلَى
 رُوحِكَ وَعَلَى أَرْوَاحِهِمْ وَعَلَى تُرْبَتِكَ وَعَلَى تُرْبَتِهِمْ، اللَّهُمَّ لَقِّهِمْ
 رَحْمَةً وَرِضْوَانًا وَرَوْحًا وَرَيْحَانًا، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مَوْلَايَ،
 يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ يَا بَنَ خَاتَمِ النَّبِيِّينَ وَيَا ابْنَ سَيِّدِ الْوَصِيِّينَ

وَيَا ابْنَ سَيِّدَةِ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا شَهِيدُ يَا ابْنَ
 الشَّهِيدِ يَا أَخَا الشَّهِيدِ يَا أَبَا الشُّهَدَاءِ، اَللّٰهُمَّ بَلِّغْهُ عَنِّي فِي
 هَذِهِ السَّاعَةِ وَفِي هَذَا الْيَوْمِ وَفِي هَذَا الْوَقْتِ وَفِي كُلِّ وَقْتٍ
 تَحِيَّةً كَثِيرَةً وَسَلَامًا، سَلَامُ اللهِ عَلَيْكَ وَرَحْمَةُ اللهِ وَبَرَكَاتُهُ،
 يَا ابْنَ سَيِّدِ الْعَالَمِينَ وَعَلَى الْمُسْتَشْهَدِينَ مَعَكَ سَلَامًا
 مُتَّصِلًا مَا اتَّصَلَ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ، السَّلَامُ عَلَى الْحُسَيْنِ بْنِ
 عَلِيٍّ الشَّهِيدِ، السَّلَامُ عَلَى عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ الشَّهِيدِ، السَّلَامُ
 عَلَى الْعَبَّاسِ بْنِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ الشَّهِيدِ، السَّلَامُ عَلَى
 الشُّهَدَاءِ مِنْ وَلَدِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ، السَّلَامُ عَلَى الشُّهَدَاءِ
 مِنْ وَلَدِ الْحَسَنِ، السَّلَامُ عَلَى الشُّهَدَاءِ مِنْ وَلَدِ الْحُسَيْنِ،
 السَّلَامُ عَلَى الشُّهَدَاءِ مِنْ وَلَدِ جَعْفَرٍ وَعَقِيلٍ، السَّلَامُ عَلَى
 كُلِّ مُسْتَشْهَدٍ مَعَهُمْ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ، اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ
 وَآلِ مُحَمَّدٍ وَبَلِّغْهُمْ عَنِّي تَحِيَّةً كَثِيرَةً وَسَلَامًا، السَّلَامُ عَلَيْكَ
 يَا رَسُولَ اللهِ أَحْسَنَ اللهُ لَكَ الْعِزَّاءَ فِي وَلَدِكَ الْحُسَيْنِ، السَّلَامُ
 عَلَيْكَ يَا فَاطِمَةَ أَحْسَنَ اللهُ لَكَ الْعِزَّاءَ فِي وَلَدِكَ الْحُسَيْنِ،

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ أَحْسَنَ اللَّهُ لَكَ الْعِزَّاءَ فِي
وَلَدِكَ الْحُسَيْنِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَبَا مُحَمَّدٍ الْحَسَنَ أَحْسَنَ
اللَّهُ لَكَ الْعِزَّاءَ فِي أَخِيكَ الْحُسَيْنِ، يَا مَوْلَايَ يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ أَنَا
ضَيْفُ اللَّهِ وَضَيْفُكَ وَجَارُ اللَّهِ وَجَارُكَ وَبُكْلُ ضَيْفٍ وَجَارٍ
قَرَى وَقِرَايَ فِي هَذَا الْوَقْتِ أَنْ تَسْأَلَ اللَّهَ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى أَنْ
يَرْزُقَنِي فَكَأَنَّكَ رَقَبَتِي مِنَ النَّارِ إِنَّهُ سَمِيعُ الدُّعَاءِ قَرِيبٌ مُجِيبٌ

- આ દિવસે એક હજાર વખત સૂરએ ઈબ્લાસ (કુલહોવલાહનો સૂરો) પઢવાની ઘણી ફઝીલત છે.
- આજના દિવસે બપોર પછી ચાર રકાત નમાઝ અને દુઆ પઢવી.
- આશૂરની દસમી તારીખે આ ઝિયારત પઢવાનો ઘણો બધો સવાબ છે :

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بَنَ رَسُولِ
اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا
وَارِثَ آدَمَ صَفْوَةَ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَارِثَ نُوحٍ نَبِيِّ اللَّهِ،

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَارِثَ إِبْرَاهِيمَ خَلِيلِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ
 يَا وَارِثَ مُوسَى كَلِيمِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَارِثَ عِيسَى رُوحِ
 اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَارِثَ مُحَمَّدٍ حَبِيبِ اللَّهِ، السَّلَامُ
 عَلَيْكَ يَا وَارِثَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَلِيِّ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ
 يَا بَنَ مُحَمَّدٍ الْمُصْطَفَى، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بَنَ عَلِيٍّ الْمُرْتَضَى،
 السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بَنَ فَاطِمَةَ الزَّهْرَاءِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بَنَ
 خَدِيجَةَ الْكُبْرَى، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ثَارَ اللَّهِ وَابْنَ ثَارِهِ
 وَالْوِثَرَ الْمُتَوَرَّ، أَشْهَدُ أَنَّكَ قَدْ أَقَمْتَ الصَّلَاةَ وَآتَيْتَ الزَّكَاةَ،
 وَأَمَرْتَ بِالْمَعْرُوفِ وَنَهَيْتَ عَنِ الْمُنْكَرِ، وَأَطَعْتَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ
 حَتَّى آتَاكَ الْيَقِينُ، فَلَعَنَ اللَّهُ أُمَّةً قَتَلَتْكَ، وَلَعَنَ اللَّهُ أُمَّةً
 ظَلَمَتْكَ، وَلَعَنَ اللَّهُ أُمَّةً سَمِعَتْ بِذَلِكَ فَرَضِيَتْ بِهِ، يَا مَوْلَايَ
 يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ، أَشْهَدُ أَنَّكَ كُنْتَ نُورًا فِي الْأَصْلَابِ الشَّامِخَةِ،
 وَالْأَرْحَامِ الْمُطَهَّرَةِ، لَمْ تُنَجِّسْكَ الْجَاهِلِيَّةُ بِأَنْجَاسِهَا، وَلَمْ
 تُلْبِسْكَ مِنْ مُدْلِهَمَاتِ ثِيَابِهَا، وَأَشْهَدُ أَنَّكَ مِنْ دَعَائِمِ
 الدِّينِ، وَأَرْكَانِ الْمُؤْمِنِينَ، وَأَشْهَدُ أَنَّكَ الْإِمَامُ الْبَرُّ التَّقِيُّ

الرَّضَى الرَّبُّ الْهَادِي السَّهْدَى، وَأَشْهَدُ أَنَّ الْإِيْمَةَ مِنْ وَلَدِكَ
 كَلِمَةُ التَّقْوَى، وَأَعْلَامُ الْهُدَى، وَالْعُرْوَةُ الْوُثْقَى، وَالْحُجَّةُ عَلَى
 أَهْلِ الدُّنْيَا، وَأُشْهَدُ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ وَأَنْبِيََاءَهُ وَرُسُلَهُ أَنِّي
 بِكُمْ مُؤْمِنٌ وَبِإِيَابِكُمْ مُوقِنٌ بِشَرَائِعِ دِينِي وَخَوَاتِيمِ عَمَلِي،
 وَقَلْبِي لِقَلْبِكُمْ سَلَمٌ، وَأَمْرِي لِأَمْرِكُمْ مُتَّبِعٌ، صَلَوَاتُ اللَّهِ
 عَلَيْكُمْ وَعَلَى أَرْوَاحِكُمْ وَعَلَى أَجْسَادِكُمْ وَعَلَى أَجْسَامِكُمْ
 وَعَلَى شَاهِدِكُمْ وَعَلَى غَائِبِكُمْ وَعَلَى ظَاهِرِكُمْ وَعَلَى بَاطِنِكُمْ.

નોંધ : આ ઝિયારત પઢ્યા પછી બે રકાત નમાઝ પઢવી મુસ્તહબ
 છે. તેની નિયત આ પ્રમાણે કરવી. હું નમાઝ પઢું છું આ
 ઝિયારતની બે રકાત સુન્નત કુર્બતન ઈલલાહ.

- આશૂરાના દિવસે હઝરત ઈમામ હુસૈન (અ.)ની નીચે
 પ્રમાણેની ઝિયારત પણ પઢવાનો ઘણો બધો સવાબ છે.

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بَنَ رَسُولِ
 اللَّهِ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا خَيْرَةَ اللَّهِ وَابْنَ خَيْرَتِهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ

يَا بَنَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَابْنَ سَيِّدِ الْوَصِيِّينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ
يَا بَنَ فَاطِمَةَ سَيِّدَةِ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ثَارَ
اللَّهِ وَابْنَ ثَارِهِ وَالْوَثَرَ الْمُتَوْتِرَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ وَعَلَى الْأَرْوَاحِ
الَّتِي حَلَّتْ بِفَنَائِكَ، عَلَيْكُمْ مِنِّي جَمِيعاً سَلَامُ اللَّهِ أَبَداً
مَا بَقِيَتْ وَبَقِيَ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ، يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ لَقَدْ عَظُمَتِ
الرِّزْيَةُ وَجَلَّتْ وَعَظُمَتِ الْمُصِيبَةُ بِكَ عَلَيْنَا وَعَلَى جَمِيعِ
أَهْلِ الْإِسْلَامِ وَجَلَّتْ وَعَظُمَتِ مُصِيبَتُكَ فِي السَّمَاوَاتِ
عَلَى جَمِيعِ أَهْلِ السَّمَاوَاتِ، فَلَعَنَ اللَّهُ أُمَّةً أَسَسَتْ آسَاسَ
الظُّلْمِ وَالْجَوْرِ عَلَيْكُمْ أَهْلَ الْبَيْتِ، وَلَعَنَ اللَّهُ أُمَّةً دَفَعَتْكُمْ
عَنْ مَقَامِكُمْ وَأَزَالَتْكُمْ عَنْ مَرَاتِبِكُمْ الَّتِي رَتَّبَكُمْ اللَّهُ
فِيهَا، وَلَعَنَ اللَّهُ أُمَّةً قَتَلَتْكُمْ وَلَعَنَ اللَّهُ الْمُسْهَدِينَ لَهُمْ
بِالتَّسْكِينِ مِنْ قِتَابِكُمْ، بَرِئْتُ إِلَى اللَّهِ وَإِلَيْكُمْ مِنْهُمْ وَمِنْ
أَشْيَاعِهِمْ وَآتْبَاعِهِمْ وَأَوْلِيَاءِهِمْ، يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ إِنِّي سَلَمْتُ لِمَنْ
سَأَلَكُمْ وَحَزَبُ لِمَنْ حَارَبَكُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ، وَلَعَنَ اللَّهُ
أَلَ زِيَادٍ وَأَلَ مَرْوَانَ، وَلَعَنَ اللَّهُ بَنِي أُمَيَّةَ قَاطِبَةً، وَلَعَنَ اللَّهُ

ابْنِ مَرْجَانَةَ، وَلَعَنَ اللَّهُ عُمَرَ بْنَ سَعْدٍ، وَلَعَنَ اللَّهُ شِرْأً، وَلَعَنَ
 اللَّهُ أُمَّةً أَسْرَجَتْ وَأَكْجَمَتْ وَتَنَقَّبَتْ لِقِتَالِكَ، يَا بِي أَنْتَ وَأُمِّي
 لَقَدْ عَظُمَ مُصَابِي بِكَ فَاسْأَلُ اللَّهَ الَّذِي أَكْرَمَ مَقَامَكَ
 وَأَكْرَمَنِي أَنْ يَزِدَّنِي طَلَبَ ثَارِكَ مَعَ إِمَامٍ مَنصُورٍ مِّنْ
 أَهْلِ بَيْتِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ، اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي عِنْدَكَ
 وَجِيهًا بِالْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ، يَا أَبَا
 عَبْدِ اللَّهِ إِنِّي أَتَقَرَّبُ إِلَى اللَّهِ وَإِلَى رَسُولِهِ وَإِلَى أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ
 وَإِلَى فَاطِمَةَ وَإِلَى الْحَسَنِ وَإِلَيْكَ بِمُؤَالَاتِكَ وَبِالْبِرَاءَةِ مِمَّنْ
 آسَسَ آسَاسَ ذَلِكَ وَبَنَى عَلَيْهِ بُنْيَانَهُ وَجَرَى فِي ظُلُمِهِ وَجُورُهُ
 عَلَيْكُمْ وَعَلَى أَشْيَاعِكُمْ، بَرِئْتُ إِلَى اللَّهِ وَإِلَيْكُمْ مِنْهُمْ وَأَتَقَرَّبُ
 إِلَى اللَّهِ ثُمَّ إِلَيْكُمْ بِمُؤَالَاتِكُمْ وَمُؤَالَاتِهِ وَلِيِّكُمْ وَبِالْبِرَاءَةِ
 مِنْ أَعْدَائِكُمْ وَالنَّاصِبِينَ لَكُمْ الْحَرْبَ وَبِالْبِرَاءَةِ مِنْ
 أَشْيَاعِهِمْ وَاتَّبَاعِهِمْ، إِنِّي سَلَمٌ لِّمَنْ سَأَلَكَمُ وَحَرْبٌ لِّمَنْ
 حَارَبَكُمْ وَوَلِيٌّ لِّمَنْ وَالَاكُمْ وَعَدُوٌّ لِّمَنْ عَادَاكُمْ فَاسْأَلُ
 اللَّهَ الَّذِي أَكْرَمَنِي بِمَعْرِفَتِكُمْ وَمَعْرِفَةِ أَوْلِيَاءِكُمْ وَرَزَقَنِي

الْبَرَاءَةَ مِنْ أَعْدَائِكُمْ أَنْ يَجْعَلَنِي مَعَكُمْ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ
 وَأَنْ يُثَبِّتَ لِي عِنْدَكُمْ قَدَمَ صَدَقِي فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَأَسْأَلُهُ
 أَنْ يُبَلِّغَنِي الْمَقَامَ الْمَحْمُودَ لَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ وَأَنْ يَرْزُقَنِي
 طَلَبَ ثَارِي مَعَ إِمَامٍ هُدَى ظَاهِرٍ نَاطِقٍ بِالْحَقِّ مِنْكُمْ وَأَسْأَلُ
 اللَّهَ بِحَقِّكُمْ وَبِالشَّانِ الَّذِي لَكُمْ عِنْدَهُ أَنْ يُعْطِيَنِي بِمَصَابِي
 بِكُمْ أَفْضَلَ مَا يُعْطَى مُصَاباً بِمُصِيبَتِهِ مُصِيبَةً مَا أَعْظَمَهَا
 وَأَعْظَمَ رَزَقَتِهَا فِي الْإِسْلَامِ وَفِي جَمِيعِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ
 اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي فِي مَقَامِي هَذَا مِمَّنْ تَنَالُهُ مِنْكَ صَلَوَاتُ
 وَرَحْمَةُ وَمَغْفِرَةٌ، اللَّهُمَّ اجْعَلْ مُحْيَايَ مُحْيَا مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ
 وَمَمَاتِي مَمَاتِ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، اللَّهُمَّ إِنَّ هَذَا يَوْمٌ تَبَرَّكَتَ بِهِ
 بَنُو أُمِّيَّةَ وَابْنُ أَكَلَةِ الْأَكْبَادِ اللَّعِينُ ابْنُ اللَّعِينِ عَلَى
 لِسَانِكَ وَلِسَانِ نَبِيِّكَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ فِي كُلِّ مَوْطِنٍ
 وَمَوْقِفٍ وَقَفَ فِيهِ نَبِيُّكَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ، اللَّهُمَّ الْعَنْ
 أَبَا سُفْيَانَ وَمُعَاوِيَةَ وَيَزِيدَ ابْنَ مُعَاوِيَةَ عَلَيْهِمْ مِنْكَ اللَّعْنَةُ
 أَبَدَ الْأَبَدِينَ، وَهَذَا يَوْمٌ فَرِحْتَ بِهِ آلُ زِيَادٍ وَآلُ مَرْوَانَ بِقَتْلِهِمْ

اَلْحُسَيْنَ صَلَوَاتُ اللّٰهِ عَلَيْهِ، اَللّٰهُمَّ فَضَاعِفْ عَلَيْهِمُ اللَّعْنَ
مِنْكَ وَالْعَذَابَ الْاَلِيْمَ، اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَتَقَرَّبُ اِلَيْكَ فِيْ هَذَا الْيَوْمِ
وَفِيْ مَوْقِفِيْ هَذَا وَاَيَّامِ حَيَاتِيْ بِالْبِرَاءَةِ مِنْهُمْ وَاللَّعْنَةِ عَلَيْهِمْ
وَبِالْمُوَالَاةِ لِنَبِيِّكَ وَاٰلِ نَبِيِّكَ عَلَيْهِ وَعَلَيْهِمُ السَّلَامُ

ते ५६१। १०० १५५.५ पे :

اَللّٰهُمَّ الْعَنْ اَوَّلَ ظَالِمٍ ظَلَمَ حَقَّ مُحَمَّدٍ وَاٰلِ مُحَمَّدٍ وَاٰخِرَ تَابِعٍ لَّهِ
عَلَى ذٰلِكَ، اَللّٰهُمَّ اَلْعِنِ الْعِصَابَةَ الَّتِيْ جَاهَدَتِ الْحُسَيْنَ (عَلَيْهِ
السَّلَامُ) وَشَايَعَتْ وَبَايَعَتْ وَتَابَعَتْ عَلَى قَتْلِهِ، اَللّٰهُمَّ الْعَنْهُمْ
جَمِيعًا

ते ५६१। १०० १५५.५ आ पे :

اَلْسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا اَبَا عَبْدِ اللّٰهِ وَعَلَى الْاَرْوَاحِ الَّتِيْ حَلَّتْ
بِفَنَائِكَ عَلَيْكَ مِنِّيْ سَلَامُ اللّٰهِ اَبَدًا مَا بَقِيْتُ وَبَقِيَ اللَّيْلُ
وَالنَّهَارُ وَلَا جَعَلَهُ اللّٰهُ اٰخِرَ الْعَهْدِ مِنِّيْ لِزِيَارَتِكُمْ، اَلْسَّلَامُ
عَلَى الْحُسَيْنِ وَعَلَى عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ وَعَلَى اَوْلَادِ الْحُسَيْنِ وَعَلَى
اَصْحَابِ الْحُسَيْنِ،

તે પછી આ પઢે :

اللَّهُمَّ خُصَّ أَنْتَ أَوَّلَ ظَالِمٍ بِاللَّعْنِ مِنِّي وَابْدَأْ بِهِ أَوَّلًا ثُمَّ الْعَنِ
الثَّانِي وَالثَّالِثَ وَالرَّابِعَ، اللَّهُمَّ الْعَنِ زَيْدَ خَامِسًا وَالْعَنِ
عُبَيْدَ اللَّهِ بْنَ زِيَادٍ وَابْنَ مَرْجَانَةَ وَعُمَرَ بْنَ سَعْدٍ وَشُرَّاءَ آلِ أَبِي
سُفْيَانَ وَآلَ زِيَادٍ وَآلَ مَرْوَانَ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ

તેના પછી સજ્જામાં જઈને આ પઢે :

اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ حَمْدَ الشَّاكِرِينَ لَكَ عَلَى مُصَابِهِمْ الْحَمْدُ لِلَّهِ
عَلَى عَظِيمِ رَزِيَّتِي اللَّهُمَّ ارْزُقْنِي شَفَاعَةَ الْحُسَيْنِ يَوْمَ الْوُرُودِ
وَتَبَّتْ لِي قَدَمَ صِدْقٍ عِنْدَكَ مَعَ الْحُسَيْنِ وَأَصْحَابِ الْحُسَيْنِ
الَّذِينَ بَدَلُوا مُهَجَهُمْ دُونَ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ

અગિયારમી મોહરમ (શામે ગરીબાં)

મજલિસ વિષે :

શામે ગરીબાં એટલે લૂટાઈ ગયેલાઓની સાંજ. હઝરત ઈમામ હુસૈન (અ.)ની શહાદત પછી શોહદાએ કરબલાની લાશો મુબારક પર ઘોડાઓ દોડાવવામાં આવ્યા હતા. અહલેહરમના તંબુઓ લૂંટી લઈને તંબૂઓમાં આગ ચાંપવામાં આવી હતી. એ વખતે વતનથી દૂર થઈ ગયેલા અહલેબૈતના પ્રવાસીઓ માટે ઉપર આભ અને નીચે ધરતી સિવાય બીજો કોઈ સહારો ન હતો. અહલેહરમમાં હવે સ્ત્રીઓ અને બાળકો જ બાકી રહ્યાં હતાં. પુરુષોમાં માત્ર હઝરત ઈમામ ઝૈનુલ આબેદીન (અ.) જીવતા હતા અને એ પણ બીમારીના લીધે બેભાન અવસ્થામાં હતા. અહલેહરમે તે વિકરાળ રાત ઠંડી રેતી પર બેસીને પસાર કરી હતી. અહલેબૈતના ચાહકો માટે એ સાંજ અને રાત અત્યંત દુઃખપૂર્ણ અને ગમનાક છે. એ સાંજે ઈમામ હુસૈનના અઝાદારો પોતાની શાહઝાદી જનાબે ફાતમા ઝહરા (અ.)ને પુરસો આપવા માટે એકત્ર થાય છે અને અહલેહરમ પર પડેલાં સંકટોને યાદ કરીને ખૂબ જ રુદન કરે છે, અહલેહરમના દુઃખમાં સહભાગી અને આ રીતે હઝરત ઈમામ હુસૈન (અ.) પ્રત્યેની પોતાની અકીદત પ્રગટ કરે છે.

આ રાતે મગરેબૈન પછી શામે ગરીબાંની મજલિસનું આયોજન કરવું જોઈએ જેમાં હકીકતની ઝાંખી કરાવે તેવા મસાએબ વાર્ણવવા જોઈએ.

અગિયારમી મોહર્રમની મજલિસમાં મસાએબ આ બધા વિષયો ઉપર પઢી શકાય :

1. હઝરત ઈમામ હુસૈન (અ.)ની શહાદત પછીનો બનાવ.
2. ખૈમાઓને પાયમાલ કરવા.
3. ખૈમાઓમાં લૂંટફાટ.

બારમી મોહરમ

મજલિસ વિષે :

હઝરત ઈમામ હુસૈન (અ.)નો ગમ મનાવવા માટે રાતના મજલિસનું આયોજન કરવું જોઈએ અને સવારે શોહદાએ કરબલાની ઝિયારતની કુરઆનખવાની પૂરી કરી લીધા પછી મજલિસનું આયોજન કરવું જોઈએ કે જેમાં પીર મશાયખ બાવા (ર.અ.)ની કિતાબ મક્તૂલનામાનાં બયાનો તેમજ ઈમામ હુસૈન (અ.) અને શહીદોએ આપેલી કુરબાનીનો મક્સદ અને તેમાંથી મળતો બોધપાઠ, વગેરે બયાન કરવા જોઈએ અને સાથે સાથે તેની હકીકતની ઝાંખી કરાવે તેવા મસાએબ વાર્ણવવા જોઈએ.

બારમી મોહરમની મજલિસમાં મસાએબ નીચેના વિષયો ઉપર પઢી શકાય :

1. ઈમામ હુસૈન (અ.)નું સર મુબારક ઈબ્ને ઝિયાદ તરફ મોકલવું.
2. અહલેબૈત (અ.)નું મક્તલમાંથી પસાર થવું અને શહીદોની લાશોને નિહાળવું.
3. ઈબ્ને અબ્બાસ અને ઉમ્મે સલમાનો ખ્વાબ.

શોહદાએ કરબલાની ઝિયારતની સમજૂતી :

બારમી મોહર્રમના દિવસે હઝરત ઈમામ હુસૈન (અ.) અને અન્ય શહીદોની ઝિયારત રાખવામાં આવે. જેમાં મજલિસે હુસૈન અને કુરઆનખ્વાની રાખવામાં આવે અને અઝાદારો કરબલાના શહીદો અને અસીરોની પાક અરવાહને પોતાની અકીદતનું નજરાણું પેશ કરે. આ દિવસે સવારે લોકો એક પારો પૂરો કરી શકે તેટલો સમય (આશરે ૪૫ મિનીટ) સુધી કુરઆનખ્વાની કરી અને પછી મજલિસનું આયોજન કરવામાં આવે.

ત્રીજી સફરના આમાલ

- આ દિવસે બે રકાત નમાઝ અદા કરવી મુસ્તહબ છે :
પહેલી રકાતમાં સૂરએ હમ્દ પછી સૂરએ ફતહ પઢવો,
બીજી રકાતમાં સૂરએ હમ્દ પછી સૂરએ ઈખલાસ
(કુલહોવલ્લાહનો સૂરો) પઢવો.
- નમાઝ પૂર્ણ કરી સલામ પછી એકસો વખત સલવાત પઢે
અને ૧૦૦ વખત પઢે

اللَّهُمَّ الْعَنْ آلَ أَبِي سُفْيَانَ

(“અય અલ્લાહ અબૂ સુફિયાનની આલ ઉપર લા'નત મોકલ.”)

- તેના પછી ૧૦૦ વખત ઇસ્તિઝ્કાર કરે એટલે કે,
اَسْتَغْفِرُ اللهَ رَبِّيْ وَ اَتُوْبُ اِلَيْهِ પઢે અને પોતાની હાજત
માગે.

ચહેલુમ

મજલિસ વિષે :

ચહેલુમનો દિવસ ઈસ્લામી રીતે વલીઓ અને શહીદોના ગમનો દિવસ છે. રિવાયતમાં છે કે હઝરત ઈમામ હુસૈન (અ.) અને શહીદોનો ગમ ચાલીસ દિવસ સુધી મનાવવામાં આવે છે.

આ દિવસે ઝોહરૈન પછી મજલિસનું આયોજન કરવું જોઈએ કે જેમાં પીર મશાયખ બાવા (ર.અ.)ની કિતાબ મક્તૂલનામાનાં બયાનો તેમજ હઝરત ઈમામ હુસૈન (અ.) અને શહીદોએ આપેલી કુરબાનીનો મક્સદ અને તેમાંથી મળતો બોધપાઠ, વગેરે બયાન કરવા જોઈએ અને સાથે સાથે તેની હકીકતની ઝાંખી કરાવે તેવા મસાએબ વાર્ણવવા જોઈએ.

ચહેલુમની મજલિસમાં મસાએબ નીચેના વિષયો ઉપર પઢી શકાય :

1. મદીના તરફ રવાનગી.
2. મદીનામાં અહલેહરમનું આગમન.
3. નોઅમાન ઈબ્ને બશીરને હદિયો આપવા બાબત.
4. મદીનામાં આગમન વખતે ઈમામ ઝૈનુલ આબેદીન (અ.)નો ખુત્બો.

5. જનાબે ઉમ્મે કુલસૂમ (અ.)નો મદીનામાં વિલાપ.

6. જનાબે ઝૈનબ (અ.)નું નાનાના રોઝા પર રુદન.

ચહેલુમના દિવસના જુલૂસની સમજૂતી :

- હઝરત ઈમામ ઝૈનુલ આબેદીન (અ.)ના જે ગામડાઓમાં અલમ મુબારક કાઢવામાં આવતા હોય ત્યાં અલમ માટે જરૂરી વસ્તુઓમાં કાળું કપડું અને માફકસરની ઊંચાઈનો વાંસ અથવા પાઈપ રાખવામાં આવે.
- મજલિસ પછી (જે ગામમાં ચહેલુમના અલમ કાઢવામાં આવતા હોય તો) મસાએબ પૂરા થાય કે તરત જ લોકો માતમ કરતા કરતા પોતાની જગ્યાએથી ઊભા થાય અને મજલિસની જગ્યાએ પહેલાંથી લાવીને મૂકેલા અલમને ઉઠાવીને ગમની સાથે જુલૂસમાં શામેલ થઈ જાય. નૌહાનું માતમ જુલૂસમાં જ કરવામાં આવે. જુલૂસ થોડુંક આગળ પહોંચે ત્યારે નિયાઝની વહેંચણી કરી શકાય.
- આ જુલૂસમાં અલમ મુબારક લઈને એક માણસ ચાલે અને એક માણસની પાસે લોબાનદાનીમાં લોબાનનો ધૂપ હોય તેને લઈને તે ચાલે જેથી જુલૂસમાં સતત ખુશબૂ ફેલાતી રહે.
- જુલૂસમાં સમયે સમયે શરબત અને નિયાઝનું વિતરણ થવું જોઈએ કે જેથી માતમદારોને થાક કે અશક્તિ ન લાગે, પરંતુ

નિયાઝ વહેંચતી વખતે જુલૂસમાં અડચણ પેદા ન થાય તેનું ધ્યાન રાખવું.

- સમયે સમયે અલમ ઉઠાવનાર, અને લોબાનદાની ઉઠાવનાર મોમિનો બદલાતા રહે તે બહેતર છે.
- જુલૂસ હઝરત ઈમામ હુસૈન (અ.)ના ગમનો ઈઝહાર છે જેમાં આપણે પહેરવેશ, રીતભાત અને અખ્લાક વડે કરબલાના શહીદો અને અસીરોથી મળેલા સબકને જાહેર કરીએ છીએ, તો એ બાબતનો પણ ખ્યાલ રાખવો જરૂરી છે કે આપણા જુલૂસમાં તેનો મક્સદ સચવાય અને આપણા અખ્લાક અને અકીદાઓની ઝાંખી દેખાય તથા આપણા મઝહબની બદનામી ન થાય.
- જુલૂસનો સમય એટલો ઓછો ન હોવો જોઈએ કે તે કેવળ એક વિધિ બનીને રહી જાય. જુલૂસ દિવસના એક મોટા ભાગ દરમિયાન ચાલતું રહેવું જોઈએ કે જેથી આપણે જુલૂસ વડે લોકોને શહીદોની યાદ અપાવી શકીએ અને તેમની શહાદતના અસલ મક્સદને સમજાવી શકીએ.
- આ રીતે જુલૂસના અંતમાં ઝિયારત અને ફાતેહા પઢી અને નિયાઝનું વિતરણ કરીને જુલૂસને પૂર્ણ કરવામાં આવે.

નોંધ : જુલૂસમાં ખૂબ જ એહતેરામની સાથે અને શિસ્તની સાથે જોડાવું જોઈએ. જુલૂસ દરમિયાન કોઈને પરેશાની થાય, તેમજ મર્યાદાઓ ન જળવાય એવી જગ્યાથી પસાર કરવામાં સાવચેતી રાખવી જોઈએ.

ચહેલુમના દિવસના આમાલ વિષે :

આજના દિવસે હઝરત ઈમામ હુસૈન (અ.)ની ઝિયારત કરવી મુસ્તહબ છે. હદીસમાં આવ્યું છે કે,

فِي التَّهْذِيبِ وَالْمُصْبَاحِ عَنِ الْإِمَامِ الْحَسَنِ الْعَسْكَرِيِّ
(عَلَيْهِ السَّلَامُ) قَالَ: عَلَامَاتُ الْمُؤْمِنِ خَمْسٌ: صَلَاةُ
إِحْدَى وَخَمْسِينَ أُمَّ الْفَرَائِضِ الْيَوْمِيَّةِ وَهِيَ سَبْعَ عَشْرَةَ
رَكْعَةً وَالنَّوَافِلُ الْيَوْمِيَّةِ وَهِيَ أَرْبَعٌ وَثَلَاثُونَ رَكْعَةً، وَزِيَارَةُ
الْأَرْبَعِينَ، وَالتَّخَتُّمُ بِالْيَمِينِ وَتَعْفِيرُ الْجَبِينِ بِالسُّجُودِ،
وَالْحَجَرُ بِإِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(તહેઝીબ અને મિસ્બાહમાં હઝરત ઈમામ હસન અસ્કરી (અ.)થી રિવાયત કરવામાં આવી છે કે આપ (અ.)એ ફરમાવ્યું કે, “મોમિનની પાંચ નિશાનીઓ છે. (૧) દિવસ અને રાતની વાજિબ તથા સુન્નત

૫૧ સ્કાત નમાઝ અદા કરવી (૨) ઝિયારતે અર્બઈન (ચહેલુમની ઝિયારત) પઢવી (૩) જમાણા હાથમાં અંગૂઠી પહેરવી (૪) સજ્જદાની હાલતમાં પેશાનીને ખાક પર રાખવી અને (૫) ‘બિસ્મિલ્લાહિર રહમાનિર રહીમ’ બુલંદ અવાજે પઢવું.)

فِي التَّهْدِيبِ وَالْمُصْبَاحِ عَنْ صَفْوَانَ الْجَمَّالِ قَالَ : قَالَ لِي
مَوْلَايَ الصَّادِقُ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ فِي زِيَارَةِ الْأَرْبَعِينَ : تَزُورُ
عِنْدَ ارْتِفَاعِ النَّهَارِ وَتَقُولُ :

(તહજીબ અને મિસ્બાહમાં સફવાન જમાલથી રિવાયત કરી છે કે તેમણે બયાન કર્યું કે મને મારા મૌલા હઝરત સાદિક કે જેમના પર અલ્લાહના દુરૂદ થાય, ઝિયારતે અર્બઈન (ચહેલુમની ઝિયારત)ના બારામાં ફરમાવ્યું કે જ્યારે સૂરજ ઊંચે ચઢે તો આંહઝરતની ઝિયારત કરો અને પઢો.):

السَّلَامُ عَلَى وَلِيِّ اللَّهِ وَحَبِيبِهِ، السَّلَامُ عَلَى خَلِيلِ اللَّهِ
وَمُحِبِّهِ، السَّلَامُ عَلَى صَفِيِّ اللَّهِ وَابْنِ صَفِيِّهِ، السَّلَامُ عَلَى
الْحُسَيْنِ الْمَظْلُومِ الشَّهِيدِ، السَّلَامُ عَلَى أَسِيرِ الْكُرْبَاتِ
وَقَتِيلِ الْعَبَرَاتِ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَشْهَدُ أَنَّهُ وَلِيُّكَ وَابْنُ وَلِيِّكَ

وَصَفِيُّكَ وَابْنُ صَفِيِّكَ الْفَائِزُ بِكَرَامَتِكَ، أَكْرَمْتَهُ
 بِالشَّهَادَةِ وَحَبَوْتَهُ بِالسَّعَادَةِ، وَاجْتَبَيْتَهُ بِطَيْبِ الْوِلَادَةِ،
 وَجَعَلْتَهُ سَيِّدًا مِّنَ السَّادَةِ، وَقَائِدًا مِّنَ الْقَادَةِ، وَذَائِدًا مِّنَ
 الدَّادَةِ، وَأَعْطَيْتَهُ مَوَارِيثَ الْأَنْبِيَاءِ، وَجَعَلْتَهُ حُجَّةً عَلَى
 خَلْقِكَ مِنَ الْأَوْصِيَاءِ، فَأَعْذَرَ فِي الدُّعَاءِ وَمَنَحَ التُّصَحَّحَ،
 وَبَذَلَ مُهَجَّتَهُ فِيكَ لِيَسْتَنْقِذَ عِبَادَكَ مِنَ الْجَهَالَةِ وَحَيْرَةِ
 الضَّلَالَةِ، وَقَدْ تَوَازَرَ عَلَيْهِ مَنُ غَرَّتُهُ الدُّنْيَا، وَبَاءَ حَظُّهُ
 بِالْأَرْذَلِ الْأَدْنَى، وَشَرَى اخِرَتَهُ بِالشَّمَنِ الْأَوْكَسِ، وَتَغَطَّرَسَ
 وَتَرَدَّى فِي هَوَاهُ، وَأَسْخَطَكَ وَأَسْخَطَ نَبِيَّكَ، وَأَطَاعَ مِنْ عِبَادِكَ
 أَهْلَ الشَّقَاقِ وَالنِّفَاقِ وَحَمَلَةَ الْأَوْزَارِ الْمُسْتَوْجِبِينَ النَّارَ،
 فَجَاهَدَهُمْ فِيكَ صَابِرًا مُحْتَسِبًا حَتَّى سَفِكَ فِي طَاعَتِكَ دَمُهُ
 وَاسْتَبِيحَ حَرِيمُهُ، اللَّهُمَّ فَالْعَنُوهُمْ لَعْنًا وَبِيلًا وَعَذِّبْهُمْ عَذَابًا
 أَلِيمًا، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بَنَ رَسُولِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بَنَ
 سَيِّدِ الْأَوْصِيَاءِ، أَشْهَدُ أَنَّكَ أَمِينُ اللَّهِ وَابْنُ أَمِينِهِ، عِشْتَ

سَعِيدًا وَمَضِيَّتَ حَمِيدًا وَمُتَّ فَقِيدًا مَظْلُومًا شَهِيدًا،
وَأَشْهَدُ أَنَّ اللَّهَ مُنْجِزُ مَا وَعَدَكَ، وَمُهْلِكُ مَنْ خَذَلَكَ، وَمُعَذِّبُ
مَنْ قَتَلَكَ، وَأَشْهَدُ أَنَّكَ وَفَيْتَ بِعَهْدِ اللَّهِ وَجَاهَدْتَ فِي سَبِيلِهِ
حَتَّى آتَاكَ الْيَقِينُ، فَلَعَنَ اللَّهُ مَنْ قَتَلَكَ، وَلَعَنَ اللَّهُ مَنْ
ظَلَمَكَ، وَلَعَنَ اللَّهُ أُمَّةً سَمِعَتْ بِذَلِكَ فَارَضِيَتْ بِهِ، اَللَّهُمَّ إِنِّي
أَشْهَدُكَ أَنِّي وَلِيُّ لِمَنْ وَالَاهُ وَعَدُوُّ لِمَنْ عَادَاهُ بِأَنِّي يَا
بْنَ رَسُولِ اللَّهِ، أَشْهَدُ أَنَّكَ كُنْتَ نُورًا فِي الْأَصْلَابِ الشَّامِخَةِ
وَالْأَرْحَامِ الْمُطَهَّرَةِ، لَمْ تُنَجِّسْكَ الْجَاهِلِيَّةُ بِأَنْجَاسِهَا وَلَمْ
تُلْبِسْكَ الْمُدْلِهَاتِ مِنْ ثِيَابِهَا، وَأَشْهَدُ أَنَّكَ مِنْ دَعَائِمِ
الدِّينِ وَأَرْكَانِ الْمُسْلِمِينَ وَمَعْقِلِ الْمُؤْمِنِينَ، وَأَشْهَدُ أَنَّكَ
الْإِمَامُ الْبَرُّ التَّقِيُّ الرَّضِيُّ الرَّزِيُّ الْهَادِي الْمُهْدِي، وَأَشْهَدُ
أَنَّ الْأَيْمَةَ مِنْ وَلَدِكَ كَلِمَةُ التَّقْوَى وَأَعْلَامُ الْهُدَى وَالْعُرْوَةُ
الْوُثْقَى، وَالْحُجَّةُ عَلَى أَهْلِ الدُّنْيَا، وَأَشْهَدُ أَنِّي بِكُمْ مُؤْمِنٌ
وَبِأَيَابِكُمْ، مُوقِنٌ بِشَرَايِعِ دِينِي وَخَوَاتِيمِ عَمَلِي، وَقَلْبِي لِقَلْبِكُمْ

سَلَامٌ وَأَمْرٌ لِأَمْرِكُمْ مُتَّبِعٌ وَنُصْرَتِي لَكُمْ مُعَدَّةٌ حَتَّى يَأْذَنَ
اللَّهُ لَكُمْ، فَمَعَكُمْ مَعَكُمْ لَا مَعَ عَدُوِّكُمْ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ
وَعَلَى أَرْوَاحِكُمْ وَأَجْسَادِكُمْ وَشَاهِدِكُمْ وَغَايِبِكُمْ وَظَاهِرِكُمْ
وَبَاطِنِكُمْ أَمِينَ رَبِّ الْعَالَمِينَ

ثُمَّ تُصَلِّي رَكَعَتَيْنِ وَتَدْعُو بِمَا أَحْبَبْتَ وَتَرْجِعُ

પછી બે રકાત નમાઝ અદા કરે અને જે ચાહે દુઆ માગે અને

પાછા ફરે.

ઝિયારતે શોહદાએ કરબલા

السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا أَوْلِيَاءَ اللَّهِ وَاجِبَاءَهُ، السَّلَامُ عَلَيْكُمْ
يَا أَصْفِيَاءَ اللَّهِ وَأَوْدَاءَهُ، السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا أَنْصَارَ دِينِ
اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا أَنْصَارَ رَسُولِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكُمْ
يَا أَنْصَارَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا أَنْصَارَ فَاطِمَةَ
الزَّهْرَاءِ سَيِّدَةِ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا أَنْصَارَ
أَبِي مُحَمَّدٍ الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ الرِّضِيِّ النَّاصِحِ، السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا
أَنْصَارَ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ بَابِي أَنْتُمْ وَأُمِّي طِبْتُمْ وَطَابَتِ الْأَرْضُ الَّتِي
أَنْتُمْ فِيهَا دُفِنْتُمْ وَفُرْتُمْ فَوْزًا عَظِيمًا فَيَا لَيْتَنِي كُنْتُ مَعَكُمْ
فَأَفُوزَ مَعَكُمْ

પરિશિષ્ટ-૧

તેરમી મોહરમથી ચહેલુમ સુધીની મજલિસોમાં મસાએબ નીચેના
વિષયો ઉપર પઢી શકાય.

1. અહલેહરમનું કૂફામાં દાખલ થવું.
2. જનાબે ઝૈનબ (અ.)નો કૂફામાં ખુત્બો આપવો.
3. હઝરત ઈમામ ઝૈનુલ આબેદીન (અ.)નો કૂફામાં ખુત્બો આપવો.
4. જનાબે સકીના (અ.)નો ખુત્બો આપવો.
5. જનાબે ઉમ્મે કુલસૂમ (અ.)નો ખુત્બો આપવો.
6. મુસ્લિમની રિવાયત.
7. અહલેહરમનું ઉબૈદુલ્લાહ ઈબ્ને ઝિયાદના દરબારમાં દાખલ થવું.
8. ઉબૈદુલ્લાહ ઈબ્ને ઝિયાદની હઝરત ઈમામ હુસૈન (અ.)ના દાંત મુબારક સાથેની બેઅદબી અને ઝૈદ ઈબ્ને અરકમનું વાર્ણન.
9. ઉબૈદુલ્લાહ ઈબ્ને ઝિયાદને નાસૂર (રુઝે ન તેવો જખ્મ)
10. ઉબૈદુલ્લાહ ઈબ્ને ઝિયાદ સાથે હઝરત ઈમામ ઝૈનુલ આબેદીન (અ.)નો વાર્તાલાપ.
11. અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને અફ્ફીફની શહાદત.
12. અવાના ઈબ્ને હકમ.

13. હઝરત ઈમામ હુસૈન (અ.)ની શહાદતની ખબર મદીના પહોંચવી.
14. શહીદોનાં સર મુબારક શામ મોકલવાં.
15. રાહિબના ડેરા પર ઈમામ હુસૈન (અ.)નું સરમુબારક.
16. શામ જતાં રસ્તાના બનાવ.
17. અહલેહરમનું શામમાં દાખલ થવું અને જનાબે ઉમ્મે કુલસૂમનો શિમ્ર સાથે વાર્તાલાપ.
18. સુહૈલ ઈબ્ને સઅદની અહલેહરમ સાથે હમદદી.
19. બાબે સાઅતમાં અહલેહરમનું આવવું અને શહેરને શણગારવું.
20. ઈબ્રાહીમ ઈબ્ને તલહાનું ઈમામ (અ.)થી પૂછવું કે જીત કોની થઈ ?
21. યઝીદના દરબારમાં અહલેહરમ અને સર મુબારક.
22. હઝરત ઈમામ હુસૈન (અ.)ના દાંત મુબારક સાથે યઝીદની બેઅદબી.
23. દુખ્તરે હુસૈનનો યઝીદના દરબારમાં વાર્તાલાપ.
24. યઝીદ અને તેના બેટા ખાલિદ સાથે હઝરત ઈમામ ઝૈનુલ આબેદીન (અ.)નો વાર્તાલાપ.
25. યઝીદના દરબારમાં ઈમામ ઝૈનુલ આબેદીન (અ.)નો યઝીદ સાથે વાર્તાલાપ.
26. ઈમામ હુસૈન (અ.)ના સર મુબારક સાથે લાકડી દ્વારા બેહુરમતી.
27. જનાબે ઝૈનબ (અ.)નો યઝીદના દરબારમાં ખુત્બો.

28. હઝરત ઇમામ ઝૈનુલ આબેદીન (અ.)નો ખુત્બો.
29. જનાબે ઝૈનબ (અ.)એ અઝાદારી માટે એક ઘર માગ્યું તે વિષે.
30. યઝીદની પત્ની હિન્દનો ખ્વાબ.
31. અહલેહરમની રિહાઈ.
32. જનાબે સકીના (અ.)નો ખ્વાબ અને વફાત.
33. દાવૂદ નબીની કોમમાંથી એક યહૂદીનો યઝીદ સાથે વાર્તાલાપ.
34. મોઆવિયા અને અબૂ સુફિયાનની બીબીઓનું ઇમામના ગમમાં રડવું.

નોંધ : દરેક તારીખ પ્રમાણે આપેલા મસાએબને મજલિસ પઢનાર પોતાના વિષયને વિસ્તાર આપવા માટે આગળ પાછળ કરીને પણ પઢી શકે છે.

પરિશિષ્ટ-૨

તારીખ અને મસાએબના હવાલાની કિતાબોની અનુક્રમણિકા

ક્રમ	વિષય	નફ્સુલ મહમૂમ(ઉદ્દ) પેજ નં.
પહેલી મોહર્રમ	મદીનાનો હાકિમ અને ઈમામ હુસૈન (અ.)	૮૧
	મદીનાથી મક્કાની સફર.	૧૦૮
	રસૂલુલ્લાહ (સ.), ફાતેમા ઝહરા (અ.) અને ઈમામ હસન (અ.)ની કબ્રથી ઈમામ હુસૈન (અ.)ની વિદાય.	૮૮
	જનાબે ઉમ્મે સલમા સાથે ઈમામ હુસૈન (અ.)નો વાર્તાલાપ અને તેમનાથી વિદાય.	૧૦૬
	જનાબે ફાતેમા સુગરા સાથે ઈમામ હુસૈન (અ.)નો વાર્તાલાપ અને તેમનાથી વિદાય.	નુક્તએ હિદાયત અને મીર અનીસના મરસિયા
	મુસ્લિમ ઈબ્ને અકીલની રવાનગી (કૂફા તરફ)	૧૧૫
	હઝરત ઈમામ હુસૈન (અ.)નો બસરાના લોકોને કાગળ મોકલવો.	૧૨૨
	હઝરત ઈમામ હુસૈન (અ.)નો ઈરાક તરફ જવાનો નિર્ણય.	૨૪૩

ક્રમ	વિષય	નફ્સુલ મહમૂમ(ઉદ્દ) પેજ નં.
	હઝરત ઈમામ હુસૈન (અ.)નો કૂશવાસીઓને કાગળ.	૨૫૦
	હઝરત ઈમામ હુસૈન (અ.)ને મુસ્લિમ ઈબ્ને અકીલ (અ.)ની શહાદતની ખબર પહોંચવી	૨૫૮
	હઝરત મુસ્લિમ ઈબ્ને અકીલ (અ.) અને હાની ઈબ્ને ઉર્વા (અ.)ની શહાદત.	૧૩૫
બીજી મોહર્રમ	મુસ્લિમ ઈબ્ને અકીલના ફરજંદોની શહાદત.	૨૧૭
	હઝરત ઈમામ હુસૈન (અ.)ની હુર ઈબ્ને યઝીદ સાથે રસ્તામાં મુલાકાત.	૨૬૪
	હઝરત ઈમામ હુસૈન (અ.)એ હુર ઈબ્ને યઝીદના લશ્કરને આપેલ ખુત્બો	૨૬૮
	હઝરત ઈમામ હુસૈન (અ.)નો કરબલામાં મુકામ. યઝીદ ઈબ્ને હસીન હમ્દાનીની પાણી	૨૮૩
	મેળવવા માટેની કોશિશ.	૩૧૦
	ખૈમાગાહની પાછળ ખંદક ખોદવી અને તેમાં આગ સળગાવવી.	૩૨૯
	હઝરત ઈમામ હુસૈન (અ.)એ બીબીઓને દિલાસો આપવો.	૩૩૧
ત્રીજી મોહર્રમ	જંગની પરિસ્થિતિ અને હુર ઈબ્ને યઝીદનું ઈમામ હુસૈન (અ.)ને મળવું.	૩૬૦

ક્રમ	વિષય	નફ્સુલ મહમૂમ(ઉદ્દ) પેજ નં.
	દુર ઇબ્ને યઝીદનું ઇમામ હુસૈન (અ.)ની આગળ રજૂ થવું અને તેમની શહાદત.	૩૯૧
	દુર ઇબ્ને યઝીદના ફરજંદની શહાદત.	નુક્તએ હિદાયત
	અબ્દુલ્લાહ ઇબ્ને ઉમૈર કલ્બીની શહાદત.	૩૬૮
	બુરૈર ઇબ્ને હુઝૈરની શહાદત.	૩૭૩
	અમ્ર ઇબ્ને કુરતા અન્સારીની શહાદત.	૩૭૬
	નાફ્ફેઅ ઇબ્ને હિલાલની શહાદત.	૩૯૭
	અબ્દુલ્લાહ અને અબ્દુર્રહમાન ગફારૈનની શહાદત	૩૯૯
ચોથી મોહર્રમ	હબીબ ઇબ્ને મઝાહિરનું બની અસદના કબીલાને બોલાવવું.	૩૦૮
	શિમ્રનું કરબલા પહોંચવું અને તેનાં કરતૂતો.	૩૧૬
	હબીબ ઇબ્ને મઝાહિરની શહાદત.	૩૮૮
	મુસ્લિમ ઇબ્ને અવસજની શહાદત.	૩૮૦
	મુસ્લિમ ઇબ્ને અવસજના ફરજંદની શહાદત.	નુક્તએ હિદાયત
પાંચમી મોહર્રમ	હંઝલા ઇબ્ને અસઅદ શબામીની શહાદત.	૪૦૧
	શવઝિબ અને આબિસની શહાદત.	૪૦૨

ક્રમ	વિષય	નફ્સુલ મહમૂમ(ઉદ્દ) પેજ નં.
	જહોન ગુલામની શહાદત.	૪૧૪
	અબૂ શઅસા કંદીની શહાદત.	૪૦૫
	સઈદ ઇબ્ને અમ્રની શહાદત.	૪૦૬
	ઝુહૈર ઇબ્ને કૈનની શહાદત.	૩૯૬
છઠ્ઠી મોહર્રમ	અબ્દુલ્લાહ ઇબ્ને મુસ્લિમની શહાદત.	૪૪૨
	વહબ કલ્બીની શહાદત.	૪૦૮
	ઔનો મોહમ્દની શહાદત.	૪૪૩
સાતમી મોહર્રમ	અબ્દુલ્લાહ અકબર ઇબ્ને અકીલની શહાદત અને મોહમ્દ ઇબ્ને અબૂ સઈદ ઇબ્ને અકીલ (અ.)ની શહાદત.	૪૪૭
	અબ્દુર્રહમાન ઇબ્ને અકીલ અને જાફર ઇબ્ને અકીલ (અ.)ની શહાદત.	૪૪૫
	હઝરત અલી (અ.)ના ફરઝંદોની શહાદત.	૪૫૪
	હઝરત અબ્બાસ અલમદાર (અ.)ની શહાદત.	૪૬૦
આઠમી મોહર્રમ	જનાબે અબ્દુલ્લાહ ઇબ્ને હસન (અ.)ની શહાદત	મકતુલનામા
	જનાબે કાસિમ ઇબ્ને હસન (અ.)ની શહાદત	૪૪૯
નવમી મોહર્રમ	જનાબે અલી અકબર (અ.)ની શહાદત	૪૩૧
	જનાબે હઝરત અલી અસગર (અ.)ની શહાદત	૪૮૨

ક્રમ	વિષય	નક્સુલ મહમૂમ(ઉદ્દે) પેજ નં.
દસમી મોહર્રમ	આશૂરાની રાત.	૩૩૩
	કાસિદે સુગરા.	સરચાઈનું રુદન
	હઝરત ઈમામ હુસૈન (અ.)ની અહલેબૈતથી વિદાય.	૪૭૯
	આશૂરાનો દિવસ.	૩૩૭
	હઝરત ઈમામ હુસૈન (અ.)ની શહાદત.	૪૮૫
અગિયારમી મોહર્રમ	ઈમામ હુસૈન (અ.)ની શહાદત પછીનો બનાવ.	૫૧૩
	ખૈમાઓને પાયમાલ કરવા.	૫૧૭
	ખૈમાઓમાં લૂંટફાટ.	૫૨૧
બારમી મોહર્રમ	હઝરત ઈમામ હુસૈન (અ.)નું સર મુબારક ઈબ્ને ઝિયાદ તરફ મોકલવું.	૫૨૬
	અહલેબૈત (અ.)નું મક્તલમાંથી પસાર થવું અને શહીદોની લાશોને નિહાળવું.	૫૩૧
	ઈબ્ને અબ્બાસ અને ઉમ્મે સલમાનો ખ્વાબ.	૫૩૮
	અહલેહરમનું કૂફામાં દાખલ થવું.	૫૪૨
તેરમી મોહર્રમથી ચહેલુમ સુધી	બીબી જૈનબ (અ.)એ કૂફામાં ખુત્બો આપવો.	૫૪૩
	ઈમામ જૈનુલ આબેદીન (અ.)એ કૂફામાં ખુત્બો આપવો.	૫૪૭

ક્રમ	વિષય	નક્સુલ મહમૂમ(ઉદ્દ) પેજ નં.
તેરમી	જનાબે સકીના (અ.)નો ખુત્બો આપવો.	૫૪૯
મોહર્રમથી	બીબી ઉમ્મે કુલસૂમ (અ.)નો ખુત્બો આપવો.	૫૫૩
ચહેલુમ સુધી	મુસ્લિમની રિવાયત.	૫૫૪
	અહલેહરમનું ઉબૈદુલ્લાહ ઇબ્ને ઝિયાદના દરબારમાં દાખલ થવું.	૫૫૮
	ઉબૈદુલ્લાહ ઇબ્ને ઝિયાદની ઇમામ હુસૈન (અ.)ના દાંત મુબારક સાથેની બેઅદબી અને ઝૈદ ઇબ્ને અરકમનું વાર્ણન.	૫૫૯
	ઉબૈદુલ્લાહ ઇબ્ને ઝિયાદને નાસૂર (રુઝે ન તેવો જન્મ)	૫૬૨
	ઉબૈદુલ્લાહ ઇબ્ને ઝિયાદ સાથે ઇમામ ઝૈનુલ આબેદીન (અ.)નો વાર્તાલાપ.	૫૬૬
	અબ્દુલ્લાહ ઇબ્ને અફ્ફીફની શહાદત.	૫૭૦
	અવાના ઇબ્ને હકમ.	૫૭૫
	ઇમામ હુસૈન (અ.)ની શહાદતની ખબર મદીના પહોંચવી.	૫૭૭
	શહીદોના સરોને શામ મોકલવા.	૫૮૪
	રાહિબના ડેરા પર ઇમામ હુસૈન (અ.)નું સર મુબારક.	૫૮૭

ક્રમ	વિષય	નક્સુલ મહમૂમ(ઉદ્દે) પેજ નં.
તેરમી	શામ જતાં રસ્તાના બનાવ.	૫૮૨
મોહરમથી	અહલેહરમનું શામમાં દાખલ થવું અને ઉમ્મે	
ચહેલુમ સુધી	કુલસૂમનો શિમ્ર સાથે વાર્તાલાપ.	૫૮૭
	સુલેલ ઇબ્ને સઅદની અહલેહરમ સાથે હમદદી.	૫૮૯
	બાબે સાઅતમાં અહલેહરમનું આવવું અને	
	શહેરને શણગારવું.	૬૦૧
	ઈબ્રાહીમ ઇબ્ને તલ્હાનું ઇમામ (અ.)થી	
	પૂછવું કે જીત કોની થઈ ?	૬૦૪
	યઝીદના દરબારમાં અહલેહરમ અને સર મુબારક.	૬૦૪
	ઈમામ હુસૈન (અ.)ના દાંત મુબારક સાથે	
	યઝીદની બેઅદબી.	૬૦૬
	દુખ્તરે હુસૈન (અ.)નો યઝીદના દરબારમાં	
	વાર્તાલાપ.	૬૦૮
	યઝીદ અને તેના બેટા ખાલિદ સાથે ઇમામ	
	ઝૈનુલ આબેદીન (અ.)નો વાર્તાલાપ.	૬૧૨
	દરબારમાં ઇમામ ઝૈનુલ આબેદીન (અ.)નો	
	યઝીદ સાથે વાર્તાલાપ.	૬૧૩
	સરે હુસૈન (અ.) સાથે લાકડી દ્વારા બેહુરમતી.	૬૧૭

ક્રમ	વિષય	નફ્સુલ મહમૂમ(ઉદ્દ) પેજ નં.
તેરમી	જનાબે જૈનબ (અ.)નો દરબારમાં ખુત્બો.	૬૧૮
મોહર્રમથી	ઈમામ જૈનુલ આબેદીન (અ.)નો ખુત્બો.	૬૨૯
ચહેલુમ સુધી	જનાબે જૈનબ (અ.)એ અઝાદારી માટે એક ઘર માગ્યું તે વિષે.	૬૩૨
	યઝીદની પત્ની હિન્દનો ખ્વાબ.	૬૩૭
	અહલેહરમની રિહાઈ.	૬૩૮
	જનાબે સકીના (અ.)નો ખ્વાબ અને વફાત.	૬૩૯
	દાવૂદ નબીની કોમમાંથી એક ચહૂદીનો યઝીદ સાથે વાર્તાલાપ.	૬૪૧
	મોઆવિયા અને અબૂ સુફિયાનની બીબીઓનું ઈમામના ગમમાં રડવું.	૬૪૫
ચેહલુમ	મદીના તરફ રવાનગી.	૬૫૦
	મદીનામાં અહલેહરમનું આગમન.	૬૫૬
	નોઅમાન ઈબ્ને બશીરને હદિથો આપવા બાબત.	૬૬૦
	મદીનામાં આગમન વખતે ઈમામ નો ખુત્બો.	૬૫૮
	ઉમ્મે કુલસૂમ (અ.)નો મદીનામાં વિલાપ.	૬૬૧
	જનાબે જૈનબ (અ.)નું નાનાના રોઝા પર રુદન.	૬૬૨

આ કિતાબના પ્રકાશનનું સંપૂર્ણ ખર્ચ નીચેના મહૂમીનના
સવાબ અર્થે મળેલ છે.

- (૧) મોમિન હસનઅલી જીવાભાઈ ઘો (કાકોશી) તરફથી તેમના પિતા
તથા તેમના દાદા-દાદીની રૂહના સવાબ અર્થે.
- (૨) મોમિન શબ્બીરઅલી હબીબભાઈ નેદરીયા (કાકોશી) તરફથી
તેમના ભાઈ મહૂમ અબ્બાસભાઈની રૂહના સવાબ અર્થે.
- (૩) મોમિન ઈસ્માઈલભાઈ યૂસુફભાઈ ઘો (કાકોશી) તરફથી તેમના
માતા-પિતા તથા તેમના મહૂમ ભાઈઓની રૂહના સવાબ અર્થે.